

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА ТЮРКСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Курсова робота з тюркської філології на тему:

**СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЕКОНОМІЧНИХ ТЕРМІНІВ
У ТУРЕЦЬКІЙ МОВІ**

Студентки групи Тур15-21

Факультету східної і слов'янської філології

Денної форми здобуття освіти

Освітньої програми:

Турецька мова і література та переклад,
друга східна мова, західноєвропейська

Спеціальності 035 Філологія

Спеціалізації 035.068 Східні мови та

літератури (переклад включно), перша – турецька

Твердої Наталії Сергіївни

Науковий керівник: **Доц. Ксьондзик Н.М.**

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Члени комісії _____

Київ – 2023

ЗМІСТ

	ВСТУП.....	3
Розділ I	ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПОНЯТТЯ ТЕРМІНІ І ТЕРМІНОЛОГІЯ У СУЧАСНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ....	7
1.1.	Наукове підґрунтя досліджень науковців про поняття «термін» і «термінологія».....	7
1.2.	Класифікація та принципи системності термінології.....	10
	Висновок до I розділу	15
Розділ II	СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЕКОНОМІЧНИХ ТЕРМІНІВ У ТУРЕЦЬКІЙ МОВІ.....	17
2.1	Семантичні особливості економічних термінів в сучасній турецькій мові.....	17
2.2.	Структурні особливості економічних термінів в сучасній турецькій мові.....	24
	Висновок до II розділу	38
	ВИСНОВОК.....	40
	ÖZET.....	41
	СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	42
	ДОДАТКИ.....	41

ВСТУП

Професійна термінологія завжди є актуальним матеріалом для лінгвістичного аналізу, оскільки відображає вузькоспеціальні сфери функціонування мови, які не часто потрапляють у фокус уваги дослідників.

Дослідження економічних термінів у сучасній турецькій мові є важливим для різних наукових галузей, зокрема для лінгвістики. Терміни є основними елементами будь-якої мови, які відображають суспільний та культурний контекст, в якому вони використовуються.

Актуальністю дослідження є потреба заповнити існуючі лакуни з у вивченні структурно-семантичних особливості економічних термінів у турецькій мові. Питання економічної термінології турецької мови у наш час потребує подальшого дослідження економічних термінів турецької мови, зумовлює необхідність комплексного вивчення.

Термінологія є ознакою результатів класифікації термінів безпосередньо у межах діяльності людини у певній сфері знання чи професійної галузі.

Терміни вивчали такі вчені, як К. Авербух, Н. Бабич, К. Герман, М. Скаб, А. Ковтун, К. Лук'янюк, О. Бесклетна [1], О. Гургула [8], В. Мельник, Н. Іщенко, В. Ліпінська, Т. Кияк [Помилка! Джерело посилання не знайдено.,Помилка! Джерело посилання не знайдено.], Г. Кузнецова [16], О. Лотка [19], Г. Наконечна [32], Д. Смужаниця [25], Л. Томіленко [28]. Серед закордонних науковців J. Lukszyn, W. Zmarzer [37] та ін.

Термінологію турецької мови досліджували: Л. Думанська [13], О. Локота [27], І. Покровська [34], С. Серета [35] та ін.

Мета дослідження :

1. Вивчення структурних особливостей економічних термінів у турецькій мові, таких як будова, морфологічні особливості, синтаксична побудова та інші морфо-синтаксичні аспекти.

2. Аналіз семантичних особливостей економічних термінів у турецькій мові, таких як значення, вживання, зв'язки з іншими термінами, стилістичні відтінки та інші семантичні аспекти.

3. Вивчення впливу інших мов на формування економічної термінології у турецькій мові, зокрема етимологічних зв'язків та запозичень з інших мов.

4. Встановлення спільностей та відмінностей між економічною термінологією турецької мови та інших мов, зокрема порівняння з українською, англійською, російською, арабською та іншими мовами.

5. Дослідження вживання економічних термінів у різних комунікативних ситуаціях, таких як наукові тексти, офіційні документи, бізнес-кореспонденція, масові комунікації тощо.

6. Вивчення сприйняття та розуміння економічних термінів різними групами користувачів мови, зокрема вивчення перспектив студентів, викладачів, спеціалістів в галузі економічних термінів у турецькій мові, у лінгвістиці зокрема.

Завдання дослідження:

1. Зібрати перелік економічних термінів у турецькій мові.

2. Класифікувати терміни за структурою та семантикою (одноосновні, складні, омоніми, синоніми, антоніми тощо).

3. Вивчити структурно-семантичні особливості кожного класу термінів.

4. Порівняти економічні терміни у турецькій мові з економічними термінами інших мов, зокрема української.

5. Проаналізувати використання економічних термінів у турецькому економічному дискурсі та знайти зв'язок між структурою термінів та їх семантикою з їх вживанням у практиці.

Опис структурно-семантичних особливостей економічних термінів у турецькій мові дозволить краще зрозуміти взаємозв'язки між термінами, їх використання та сприятиме подальшому розвитку термінології в галузі економіки та має практичне значення для галузей, які пов'язані з вивченням турецької мови, зокрема для лінгвістики.

Об'єкт дослідження: економічна термінологія у турецькій мові.

Предмет дослідження: структурно-семантичні особливості економічних термінів у турецькій мові.

Матеріал дослідження: термінологічний словник «Словник економічних термінів» [Електронне джерело]. - «Школа іноземних мов» (AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ) [48].

У ході роботи використовувалися :

- **метод** етимології, який дозволяє встановлювати походження термінів та їх зв'язок із іншими мовами.
- **метод** порівняння, який дозволяє порівнювати економічні терміни у турецькій мові з термінами в інших мовах та встановлювати їх семантичні та структурні відмінності та спільності.
- **метод** контекстного аналізу, який дозволяє вивчати семантику термінів на основі їх вживання в конкретних контекстах.
- **метод** корпусного аналізу, який дозволяє вивчати реальне вживання термінів у текстах та встановлювати їх контекстуальне значення.
- **метод** генетичного аналізу, який дозволяє вивчати історичний розвиток економічних термінів у турецькій мові.

За допомогою дослідження можна розширити словниковий запас економічних термінів у турецькій мові та покращити підготовку професіоналів з філології та перекладу, які володіють необхідними компетентностями, фаховими знаннями та вміннями для ефективної практичної перекладацької діяльності із застосуванням турецької мови.

Новизна дослідження полягає у тому, що раніше виконані дослідження структурно-семантичних особливостей економічних термінів у турецькій мові з таким рівнем деталізації та комплексності проводились у недостатньому обсязі. Отже, результати цього дослідження можуть бути важливим внеском у розвиток лінгвістичних та економічних наук, а також матеріалом для подальших досліджень в цій галузі.

Практичне значення дослідження:

- Внесення внутрішньомовного внеску: Дослідження допоможе виявити особливості структури та семантики економічних термінів в турецькій мові, що може сприяти розширенню внутрішнього наукового апарату турецької мовознавчої науки, вдосконаленню фахового термінологічного словника, та встановленню спеціалізованих лексико-семантичних відносин між термінами.

- Практичне застосування в професійній діяльності: Дослідження може бути корисним для фахівців у галузі економіки, бізнесу, міжнародних відносин, перекладу, а також для викладачів турецької мови, які працюють зі студентами, що вивчають економічні дисципліни.

- Впровадження в міжкультурному спілкуванні: Розуміння структурних та семантичних особливостей економічних термінів в турецькій мові може допомогти взаєморозумінню між представниками різних культур у галузі економічної діяльності, сприяти взаємодії між економічними агентами різних країн, а також забезпечувати точність і однозначність комунікації в міжнародних економічних відносинах.

РОЗДІЛ І

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПОНЯТЬ «ТЕРМІН» І «ТЕРМІНОЛОГІЯ» У СУЧАСНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ

1.1. Наукове підґрунтя досліджень науковців про поняття «термін» і «термінологія»

Після досягнення певного рівня у формуванні бази термінів, правил і закономірностей, наука продовжує рухатися вперед, створюючи нові терміни, нівелюючи застарілі та надаючи останнім новий зміст. Одним з важливих аспектів фахової мови є використання спеціальної лексики та термінів, які є показником фахової належності поряд із загальномовними засобами. У зв'язку з цим, виникає потреба більш детально розглянути поняття "термін" та "термінологія"[29, с.69].

Аналіз лінгвістичних праць учених, присвячених термінології, [1, 2, 23] показав, що одночасно із семантичною очевидністю поняття «термін» існують різні його дефініції. У працях науковців знаходимо, що термін – це «... слово або словосполучення спеціальної (наукової, технічної та ін.) мови, яке створене, отримане або запозичене для точного визначення спеціальних понять і позначення спеціальних предметів». Лінгвісти Р. Стасюк, А. Д'яков, О. Бесклетна вважають, що термін це - основний понятійний елемент для спеціальних цілей. [1, с.120; 2, с.164; 24, с.5]

На думку Г.Кузнецової, терміни мають дефініцію розкриття суттєвих ознак спеціальних понять, чим відрізняються від загальноновживаних слів [16, с. 176].

Науковці Р. Стасюк та О. Чайка стверджують, що терміни є найменуванням спеціальних понять, які вимагають точної наукової дефініції для правильного розуміння [23, 27]. Термін можна визначити як "слово або словосполучення, що є назвою спеціального поняття в галузі виробництва, науки або мистецтва", а термінологію як "систему термінів, які використовуються в певній галузі, науці або мистецтві" [2, с.164].

Термін є складовою частиною наукової галузі. В термінологічній літературі [18, с.73] зазначається "двокомпонентність" структури терміна, яка складається з "термін-слова" та "термін-поняття". Ця подвійна природа терміна відрізняє його від загального слова, оскільки в терміні відбувається розподіл між поняттям та його лексичним представленням.

Термін-поняття стосується місця терміна в межах теорії, тоді як термін-слово відповідає лексичному аспекту терміна. Л. Томіленко виокремлює в терміні його "матеріальну" основу (мовний субстрат) та ідеальний компонент (термінологічну структуру) [27, с.133]. Різниця між нетермінологічним словом і терміном полягає в тому, що вони відображають явища різних рівнів розумової діяльності.

І. Бондаренко, С. Бернацька вважають, що не можна категорично виокремлювати терміни або тільки як специфічні слова, або тільки як слова зі специфічною функцією. Наукова термінологія є неоднорідною. В одній терміносистемі можуть функціонувати і специфічні слова, які не вживаються в загальнолітературній мові, і загальноживані слова, які виконують дефінітивну функцію. Найголовнішою ознакою термінології є системність. Під системою в термінології розуміють організовану сукупність об'єктів, явищ або дій. Такими об'єктами системи є терміни одиниці термінології [4, с.22].

Однак можна говорити про термінологічне значення лише в контексті цілого терміна, оскільки терміноелемент, не має власних ознак поняття, а лише вказує на певне термінологічне поле. Т. Катиш вважає, що тлумачення терміна можуть відрізнитися за ступенем явності, виходячи з розуміння його як двосторонньої мовної одиниці, яка має як аспект ознаки, так і аспект змісту. Терміноелементи – це значущі частини термінів, що визначаються ознаками поняття і є невід'ємною частиною самого терміна [13, с.128].

Номінативність є найважливішою функцією терміна, оскільки вона визначає його основну функцію – позначення певного поняття чи концепту в мові. Термін має бути здатним однозначно вказувати на певний предмет або явище, що відповідає його фаховому значенню. Номінативність забезпечує

точність та чіткість термінів, що є важливим аспектом в їхньому використанні в спеціалізованому мовленні, зокрема в економічному контексті.

Стилістична нейтральність також є важливим аспектом термінів, оскільки вона забезпечує їхній беземоційний характер. Терміни повинні бути вільні від емоційних відтінків, щоб вони могли бути використані в об'єктивному науковому, технічному або професійному контексті без спотворень значення. Стилістична нейтральність забезпечує об'єктивність термінів та допомагає уникнути емоційного впливу на їхнє сприйняття.

Терміни є мотивованими, що означає, що вони мають відповідність між лексичним значенням термінів та позначуваним поняттям чи концептом. Це забезпечує зв'язок між мовним виразом терміна і його фаховим значенням, допомагає встановити точний зміст та використання термінів. Однак, залишається відкритим питання лаконічності форми вираження термінів, їхньої структури та термінотворення. Це означає, що в процесі термінотворення можуть виникати різні форми виразу термінів, їхня структура може бути більш або менш складною, а також можуть використовуватися різні підходи до формування нових термінів.

У підсумку, семантичні особливості економічних термінів в сучасній турецькій мові включають їхню номінативність, стилістичну нейтральність та мотивованість. Ці аспекти взаємодії між мовним виразом термінів та позначуваним поняттям допомагають забезпечити точність, об'єктивність та зрозумілість термінів в економічному контексті. Однак, питання лаконічності форм виразу термінів, їхньої структури та термінотворення залишається відкритим і може варіюватися в залежності від використання термінів та контексту, в якому вони застосовуються.

1.2. Класифікація та принципи системності термінології

Не всі терміни національної мови можуть утворюватися на основі лексичних одиниць мови, оскільки деякі терміни можуть мати спеціалізовану

термінологічну природу, яка виходить за межі звичайного слововживання та вимагає особливого розуміння та використання в специфічному фаховому контексті. Ці терміни можуть бути утворені шляхом композиції, деривації або інших морфологічних процесів, що відрізняють їх від звичайних слів, що використовуються в загальному мовленні. Це може мати важливі наслідки для вивчення структурно-семантичних особливостей економічних термінів у турецькій мові, а також для розуміння специфіки мовленнєвого середовища, в якому вони вживаються [1,2,3,4,5,8,9].

Безумовно, більшість термінів є запозиченнями (сюди входять, у тому числі, й терміни-інтернаціоналізми) [27, с. 69].

Класифікація В. Карабана (мал.1.1.) [15, с.11, 229]:

Мал. 1.1 Класифікація типів термінів за В.Карабаном.

Переважає більшість продуктивних афіксів термінологічної лексики є запозиченими з латинської, грецької, французької чи інших, зазначає О. Локота у своїх дослідженнях [28, с. 73].

Структура типів складних слів (мал.1.3.) [18, с. 73]

Мал.1.3. Типи складних слів за структурою

Вчені виділяють структурні типи термінів-словосполучень (мал.1.4.) [6, с. 165]:

Мал. 1.4. Структурні типи термінів-словосполучень.

За синтаксичними ознаками розрізняють безприйменникові сполучення слів, які з'єднані способом керування, і прийменникові словосполучення.

А.Ерсілас у монографіях вказує: *«Кожна із соціально або регіонально диференційованих мовних форм має свої критерії «чистоти» і «правильності». Як тільки це буде зрозуміло і прийнято, шлях для більш адекватного опису мов стане вільним. Ми можемо розглядати мову регіону чи соціальної групи як міру ширшого використання».* Автор наполягає, що основне завдання лінгвіста – описати фактичний спосіб, у який люди говорять і пишуть своєю мовою. *«Другий момент, пов'язаний з уявленням про те, що мовні зміни обов'язково включають «деградацію». Всі мови піддаються постійним змінам. ... Їх необхідно розглядати як ефективні та динамічні системи спілкування, що задовольняють різноманітні, багатогранні соціальні потреби спільнот, які ними розмовляють. Оскільки ці вимоги змінюються, мови матимуть тенденцію змінюватися відповідно до нових умов. Якщо знадобляться нові терміни, вони неодмінно будуть «запозичені» або створені з елементів словника за допомогою продуктивних ресурсів мови...»* [45, с.3].

Економічні терміни є важливою складовою лексики будь-якої мови, включаючи турецьку мову. Вони відображають особливості економічних процесів, явищ та понять, що використовуються в економічних науках, законодавстві, діловій комунікації та інших сферах діяльності. Вивчення структурно-семантичних особливостей економічних термінів у турецькій мові може допомогти розкрити їхню лексико-семантичну структуру, функції, специфіку вживання та взаємодію з іншими мовними одиницями.

У даному дослідженні ми покладаємо свою увагу на вивчення функцій економічних термінів у турецькій мові. Аналізуючи їхні структурно-семантичні особливості, ми розглядаємо різні аспекти їхнього функціонування, включаючи їх роль у спеціалізованому економічному комунікативному середовищі, взаємодію з іншими мовними одиницями, зміни в їхній структурі та значенні в процесі мовної еволюції, а також вплив

зовнішніх факторів на їхнє вживання. Дослідження функцій економічних термінів у турецькій мові може мати практичне значення для лексикографічних, перекладацьких, комунікативних та інших мовних аспектів в економічному контексті.

У складі широкої комунікативної функції термінів деякі вчені також виділяють низку підфункцій чи вторинних функцій [30, с. 114].

Інформативна функція – це використання мови для об'єктивного передавання інформації про події, факти та інше.

Емотивна (емоційно-експресивна) функція – це використання мови для висловлення власних (суб'єктивних) емоційних відчуттів щодо змісту повідомлення або співрозмовника.

Прагматична функція (або функція впливу) – це використання мови з метою інтелектуального, емоційного або вольового впливу на адресата мовлення.

Контактовстановлююча функція – це використання мови з метою встановлення психологічного контакту між співрозмовниками.

Загалом, когнітивна функція термінологічних одиниць є достатньо складною та включає у себе деякі підфункції (мал.1.6) [Помилка! Джерело посилання не знайдено., с.10], подібно до комунікативної функції. Когнітивна функція термінів може бути розділена на вторинні (факультативні) підфункції:

Мал. 1.6. Факультативні підфункції когнітивної функції

Таким чином, терміни є багатофункціональними одиницями національної мови, вони виконують низку важливих завдань, передусім – у сфері професійного спілкування, офіційно-ділової комунікації.

У дослідженнях С. Середи [23, с.178], на матеріалі медичної термінології розглянуті основні характеристики термінів турецької мови в цілому. Зокрема, дослідник виокремлює такі способи термінотворення (мал.1.7.), які на сьогодні функціонують у турецькій мові:

Мал.1.7. Способи термінотворення у турецькій мові за С.Середюю.

Аглютинативність турецької мови полягає у володінні широкими можливостями для афіксального словотворення, оскільки у турецькій мові спосіб афіксації є найпоширенішим способом термінотворення. Іменники можуть утворюватись за допомогою афіксів від дієслівних основ.

Д. Смужаниця [25, с.202] вказує, що для лексичного складу характерні термінологічна лексика і стійкі словосполучення термінологічного характеру, які найчастіше утворюються за наступними моделями:

- 1) іменник + іменник; 2) прикметник + іменник; 3) дієслово + іменник.

Висновок до I розділу

Підсумовуючи дослідження учених про поняття «термін» у сучасній лінгвістиці, ми дійшли таких висновків:

По-перше, термін є складним поняттям, яке має різноманітні аспекти і може бути розглянутий з різних підходів. На основі досліджень лінгвістів проаналізовано визначення терміна з різних джерел. Визначення терміну в лінгвістиці може варіюватися залежно від підходів і досліджень різних учених. Однак, важливо зазначити, що термін, як лінгвістична одиниця, має свої специфічні особливості, які відрізняють його від загальної лексики.

Можлива думка, яку слід сформулювати щодо визначення терміну, яка може відрізнитися від думок інших учених, у процесі нашого дослідження: «Термін - це спеціалізоване слово або вираз, який використовується в конкретній науковій, технічній, професійній або іншій доменній галузі, і має точне визначення або значення, що відрізняє його від загальної лексики».

Терміни є номінативними одиницями, що використовуються для позначення певних понять, процесів, об'єктів або явищ в спеціалізованому дискурсі. Вони характеризуються стилістичною нейтральністю, мотивованістю та лаконічністю, що сприяє їхній точності та об'єктивності. Однак, форми виразу, структура та термінотворення можуть варіюватися в залежності від мови, дисципліни, часу та контексту використання.

Наша думка може відрізнитися від визначень, запропонованих іншими лінгвістами, оскільки в лінгвістиці існує багато різних підходів до вивчення термінів, їхньої структури, функцій та використання. Різні лінгвісти можуть акцентувати різні аспекти термінів залежно від своїх об'єктивів дослідження, теоретичних підходів, методів та концепцій. Деякі учені можуть підкреслювати більше значення мотивованості термінів, тоді як інші можуть акцентувати на їхній лаконічності, стилістичній нейтральності або роль у спеціалізованому дискурсі.

По-друге, дослідники з'ясували, що терміни виконують важливі функції в різних наукових, технічних та професійних галузях. Вони використовуються для точного позначення концепцій, явищ, процесів або об'єктів, сприяють стандартизації мови, забезпечують узгодженість та зрозумілість комунікації в межах певної спільноти фахівців.

По-третє, терміни можуть змінюватися в часі та просторі, і можуть мати різний ступінь загальноприйнятості. Дослідження термінів у лінгвістиці та аналіз літератури підтверджують, що термін є динамічним елементом мови, який постійно зазнає змін.

Зокрема, номінативність є найважливішою функцією терміна, а стилістична нейтральність забезпечує його беземоційний характер. Термін мотивований, що означає відповідність лексичного значення до позначуваного поняття, але залишається питанням лаконічності форми вираження термінів та їх структури і термінотворення.

РОЗДІЛ II

СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЕКОНОМІЧНИХ ТЕРМІНІВ У ТУРЕЦЬКІЙ МОВІ

2.1. Семантичні особливості економічних термінів в сучасній турецькій мові

Дослідження семантичних особливостей економічних термінів в сучасній турецькій мові є актуальною та важливою проблемою в мовознавстві та економічній науці. Вивчення семантичних аспектів економічних термінів дозволяє краще розуміти їхнє значення, вживання та взаємодію з іншими мовними одиницями в економічному контексті турецької мови.

У нашому дослідженні ми маємо на меті детальний аналіз семантичних особливостей економічних термінів, які використовуються в сучасній турецькій мові. Ми розглядатимемо їхні лексичні, граматичні та прагматичні аспекти, зосереджуючись на їхніх значеннях, відтінках та контекстуальних особливостях.

Дослідження семантичних особливостей економічних термінів в турецькій мові може мати важливе теоретичне та практичне значення для лексикології, лексикографії, перекладознавства, економічної лінгвістики та інших відповідних дисциплін. Результати дослідження можуть бути корисними для подальшого вивчення мови та комунікації в економічному контексті турецької мови, а також для розроблення спеціалізованих словників, глосаріїв, навчальних посібників та інших мовних ресурсів.

Турецька мова дуже багата на прономіналізовані форми. Прonomіналізований – той, що перейшов до розряду займенників. Наприклад, словосполучення *bir şey* – щось є прономіналізованим утворенням й у сучасній мові вважається неозначеним займенником.

Ось декілька прикладів економічних термінів, які можуть бути використані в турецькій мові у прономіналізованих формах:

Bir şey – щось (взагалі) - це може бути вжите в економічному контексті, наприклад: "*Bir şeyler almak gerekiyor*" - "Мені потрібно щось купити" (в контексті покупок або споживання).

Her şey –це також може вживатися в економічному значенні, наприклад: "*Her şey fiyatları artıyor*" – "Все подорожчає" (в контексті інфляції).

Herkes - кожен - це може бути вжите в економічному контексті, наприклад: "*Herkesin kendi ekonomik planı var*" - "У кожного свій економічний план" (в контексті індивідуальних економічних стратегій або планів).

Hiçbir şey - ніщо - це може вживатися в значенні відсутності економічних чинників, наприклад: "*Hiçbir şey yapmıyoruz*" - "Ми не можемо нічого зробити".

Це лише кілька прикладів економічних термінів, які можуть бути вжиті в прономіналізованих формах в турецькій мові. Турецька мова дійсно має багатий набір прономіналізованих слів, які можуть використовуватися в різних контекстах, включаючи економічні.

Faiz – термін як відсоток; термін як процентний дохід, процентна ставка. У турецькій мові "*faiz*" може мати два різні значення, в залежності від контексту. В першому значенні він означає просто "відсоток" як абстрактну одиницю виміру. В другому значенні він використовується для позначення процентного доходу або процентної ставки, яка пов'язана з фінансовими операціями.

Banka - термін як банк; термін як укладення договору. У турецькій мові "*banka*" має два різні значення. В першому значенні воно означає "банк" як фінансовий інститут, що надає банківські послуги.

Borsa - термін як фондова біржа; термін як гаманець. У турецькій мові "*borsa*" може мати дві різні значення. В першому значенні воно використовується для позначення "фондової біржі", яка є місцем, де відбувається торгівля цінними паперами. В другому значенні воно означає "гаманець" або "кишеня" - предмет, призначений для зберігання грошей або цінних речей.

Enflasyon (Інфляція): це зростання загального рівня цін на товари та послуги в економіці. Інфляція зазвичай вимірюється у відсотках та може мати шкідливі наслідки для економіки.

Gelir Vergisi (Податок на дохід): це податок, який стягується з доходів фізичних осіб. Розмір податку може залежати від рівня доходу та інших факторів.

Bütçe (Бюджет): це план доходів та витрат на певний період часу. Бюджет може бути складений на рівні держави, місцевої влади або окремого підприємства.

Приклади мономіалів:

"İhracat" (експорт)

"Kâr" (прибуток)

"Enflasyon" (інфляція)

"İktisat" (економіка)

"Pazarlama" (маркетинг)

"Döviz" (валюта)

"Ticaret" (торгівля)

"Tahvil" (облігація)

"Vergi" (податок)

"Maliyet" (витрати) [48]

Поліміали – це терміни, які складаються з двох або більше коренів, префіксів або афіксів, які взаємодіють, щоб сформувати нове слово з власним економічним значенням.

"Kâr-zarar hesabı" (баланс прибутків та збитків);

"Vergi beyannamesi" (податкова декларація);

"Faiz oranı" (відсоткова ставка);

- "*Mali piyasalar*" (фінансові ринки);
 "*İstihdam oranı*" (рівень зайнятості);
 "*Bütçe açığı*" (дефіцит бюджету);
 "*İşsizlik maaşı*" (допомога по безробіттю);
 "*Döviz kuru*" (курс валют);
 "*Ticari denge*" (торговий баланс);
 "*Kâr marjı*" (маржа прибутку).
 "*Gayrisafî Yurt İçi Hasıla*" (валовий внутрішній продукт)
 "*Dış Ticaret Dengesi*" (баланс зовнішньої торгівлі)
 "*Reel Efektif Döviz Kuru*" (реальний ефективний обмінний курс)
 "*Sermaye Piyasası Kurulu*" (Комісія з цінних паперів і бірж)
 "*Kısa Vadeli Borç*" (короткостроковий борг)
 "*İşsizlik Oranı*" (рівень безробіття)
 "*Ticari Defterler*" (торгові книги)
 "*Orta Vadeli Program*" (програма середньострокового періоду)
 "*Tüketici Fiyat Endeksi*" (індекс споживчих цін) [48]

За дослідженнями М. Тюзюнера [39]: «...Економіка є галуззю науки, що постійно розвивається, з'являються нові слова, а економічні словники з кожним днем збільшують і поповнюються. Однак дуже важко знайти точний еквівалент термінів у перекладі на турецьку мову. Найчастіше замість слів ми зустрічаємо пояснення».

М. Арслан вказує, що замість точного еквіваленту слів у перекладі на турецьку мову зустрічаються пояснення. У той же час, залучення слів з інших мов, які належать до відповідних сфер громадської діяльності, таких як політика, наука, освіта і культура, може бути ефективним рішенням цієї проблеми. Наприклад, в турецькій мові з'явилися нові слова, такі як *cagdaslasma* (модернізація), *antlasma* (угода, пакт), *birlesim* (засідання, нарада) і

інші, утворені за допомогою афікса -las-les. Крім того, деякі аббревіатури, які мають схожі скорочення, наприклад, «АМВ» (Arap Magrep Birliđi - Союз Арабського Магрибу) і «АМВ» (Avrupa Merkez Bankası - Європейський центральний банк), можуть призвести до двозначності перекладу. Отже, під час перекладу економічних термінів слід звернути увагу на їхню етимологію та контекст застосування (Додаток А).

Серед термінів виділяються складні слова, утворені синтаксичним способом, тобто складанням двох основ на підставі атрибутивних відношень, наприклад:

- *İktisadiyat* - економіка, наукове вивчення економіки. Складові: *iktisat* (економіка, господарство) та *-yat* (афікс, що вказує на дію або процес).

- *Kalkınma* - розвиток, ріст. Складові: *kalkın* (розвиток) та *-ma* (афікс, що утворює дію або процес).

- *Milliyetçilik* - націоналізм, патріотизм. Складові: *milli* (національний) та *-yetsiz* (афікс, що утворює прикметник, що вказує на відсутність чогось).

- *İşbirliđi* - співпраця. Складові: *iş* (робота) та *birlik* (єдність), що вказує на співпрацю різних сторін у вирішенні загальних завдань [48].

Ці терміни утворені з різних складових, що надають їм конкретного значення. У терміні *devletçilik*, наприклад, складова *devlet* (державна) вказує на те, що мова йде про державний контроль, а афікс *-çilik* підкреслює характер цього контролю. У слові *kalkınma*, складова *kalkın* (розвиток) вказує на процес росту, а афікс *-ma* є афіксом іменника узагальненого значення, який утворює слово, що вказує на процес або стан. Таким чином, слово *kalkınma* означає «розвиток» або «процес росту» в економічному контексті. Афікс *-ma* може бути також доданий до інших коренів, щоб утворити слова з подібним значенням, наприклад, *sanayileşme* (індустріалізація) від *sanayi* (промисловість) та *-leşme* (процес становлення, розвитку).

Семантичний спосіб утворення нових значень у групі слів здійснюється на базі ідіоматичних словосполучень, наприклад: у турецькій мові

надзвичайно продуктивною є лексема *devlet* - держава у поєднанні з різноманітними формами, що виконують атрибутивну функцію.

- *Döviz* (валюта) - утворено від арабського слова «davâz» (дарування, обмін), яке було запозичено з перської мови. У турецькій мові слово *döviz* вживається як термін для валютного котирування.

- *Bütçe açığı* (дефіцит бюджету) - турецьке словосполучення, що складається зі слів *bütçe* (бюджет) і *açık* (дефіцит). Слово *açık* утворено від слова *açmak* (відкривати) та афіксу -*ık*, що утворює іменник від дієслова.

- *Yapılandırma* (реструктуризація) - турецьке слово, що утворюється від *yapılandırmak* (реструктуризувати) та афіксу -*ma*, що утворює іменник з дієслова.

- *Risk sermayesi* (ризиковий капітал) - турецьке словосполучення, що складається зі слів *risk* (ризик) і *sermaye* (капітал). Слово *sermaye* походить від арабського слова «sırmaya», що означає «золото», але в турецькій мові вживається для позначення капіталу.

- *Küreselleşme* (глобалізація) - турецьке слово, що утворене від *küresel* (глобальний) та афіксу -*leşme*, який утворює дієслівні форми з іменників. У цьому випадку іменник *küresel* був узятий з англійської мови.

- *Ekonomik büyüme* - економічний ріст; складається зі слів "ekonomik" (економічний) та "büyüme" (ріст), утворення на основі дієслова "büyümek" (рости).

- *İşsizlik oranı* - рівень безробіття; складається зі слів "işsizlik" (безробіття) та "oranı" (рівень), утворення на основі іменника "oran" (рівень).

- *Üretim maliyeti* - витрати на виробництво; складається зі слів "üretim" (виробництво) та "maliyeti" (витрати), утворення на основі іменника "maliyet" (витрати).

- *İthalat vergisi* - мито на імпорт; складається зі слів "ithalat" (імпорт) та "vergi" (мити), утворення на основі іменника "Vergi" (мити).

- *Enflasyon oranı* - рівень інфляції; складається зі слів "enflasyon" (інфляція) та "oranı" (рівень), утворення на основі іменника "oran" (рівень).

- *Kamu borcu* - державний борг; складається зі слів "kamu" (державний) та "borcu" (борг), утворення на основі іменника "borç" (борг).
- *İhracat geliri* - прибуток від експорту; складається зі слів "ihracat" (експорт) та "geliri" (прибуток), утворення на основі іменника "gelir" (прибуток).
- *Döviz kuru* - валютний курс; складається зі слів "döviz" (валюта) та "kuru" (курс), утворення на основі іменника "kur" (курс).
- *İhracat* - термін, який відображає експорт товарів з країни. Складається зі слів «ihrac» (експорт) та афіксу «-at» для утворення іменника.
- *İthalat* - термін, який відображає імпорт товарів в країну. Складається зі слів «ithal» (імпорт) та афіксу «-at» для утворення іменника.
- *Kamu borçlanması* - термін, який відображає державний борг. Складається зі слів «kamu» (держава) та «borçlanma» (запозичення) та афіксу «-sı» для утворення іменника.
- *Reel sektör* - термін, який відображає реальний сектор економіки, тобто галузі виробництва товарів та послуг. Складається зі слів «teel» (реальний) та «sektör» (сектор) та афіксу «-ü» для утворення іменника.
- *Mali disiplin* - термін, який відображає фінансову дисципліну. Складається зі слів «mali» (фінансовий) та «disiplin» (дисципліна) та афіксу «-i» для утворення іменника.
- *Vergi reformu* - термін, який відображає податкову реформу. Складається зі слів «vergi» (податок) та «reform» (реформа) та афіксу «-u» для утворення іменника.
- *Ekonomik büyüme* - термін, який відображає економічний зріст. Складається зі слів «ekonomik» (економічний) та «büyüme» (зріст) та афіксу «-u» для утворення іменника.
- *Döviz* - термін, який відображає валютну обмінну котировку.
- *Bütçe açığı* - термін, який відображає різницю між державними видатками та доходами.

- *Yapılandırma* - термін, який відображає процес реорганізації економіки.

- *Risk sermayesi* - термін, який відображає капітал, який використовується для відчуття ризику та для досягнення високої прибутковості.

- *Küreselleşme* - термін, який відображає процес впливу на аспекти життя, включаючи економіку, культуру та політику, від взаємодії між націями та культурами.

Вивчення семантики економічних термінів турецької мови також передбачає проведення компонентного аналізу економічних термінів. Як вважає О. Чайка, семантична структура терміна неоднорідна і може поділятися на компоненти [28, с.69].

Тому, звернемося до вивчення компонентного складу економічних термінів турецької мови, що становить їх структурні особливості.

Наприклад, термін «*bütçe*» (*бюджет*) відомий як план витрат, який використовується для керування фінансовими ресурсами в державі або в компанії. Термін «*para birimi*» (*валюта*) відомий як одиниця валюти, яка використовується для вимірювання ціни товарів та послуг. Термін «*şişirme*» (*інфляція*) відомий як підвищення рівня цін, яке відбувається в результаті відсутності відповідності між кількістю грошової маси та кількістю вироблених товарів та послуг.

2.2. Структурні особливості економічних термінів в сучасній турецькій мові

Турецькі терміни можна класифікувати за структурним критерієм на одноосновні терміни, які можуть мати похідну або непохідну основу, терміни-композиції та терміни-словосполучення, які можуть бути дво-, три- та більш компонентними. Економічні терміни-композиції, відомі також як складні економічні терміни, складаються з кількох слів, які використовуються разом

для позначення певного економічного поняття або явища. Структурні моделі лексичних одиниць можна описувати в повному і скороченому вигляді. Повна формула структурної моделі описує кінцеві складники лексичної одиниці та послідовність їх сполучення. Скорочена формула структурної моделі описує лише безпосередні складники лексичної одиниці. В результаті дистрибутивного аналізу термінів-словосполучень виявляються основні типи моделей синтаксичної структури термінів-словосполучень [4, с.22].

За формальноморфологічними ознаками у корпусі іменних термінологічних сполучень домінують 2 основні структурно-семантичні моделі:

1) Типова атрибутивна модель прикметник + іменник:

Внутрішній облік - *İç kontrol*;

Ефективний капітал - *Verimli sermaye*;

Природний резерв - *Doğal rezerv*;

Економічна політика - *Ekonomi politikası* [48]

Зазначені терміни відносяться до типу термінологічних одиниць, де означуване слово виступає як родове поняття, а означення конкретизує його вид, наприклад "фінансовий ризик", "демографічний фактор", "ринкова вартість". Однак, ключовою складовою цих термінів є іменник, оскільки він має більшу здатність до номінації порівняно з іншими частинами мови. Іменник є синтаксичним і семантичним ядром термінологічної одиниці, володіє лексичним значенням та виконує первинну функцію терміна.

2) Модель іменник + іменник. У межах даної моделі виділяються такі різновиди:

а) Серед двокомпонентних конструкцій друге місце за шкалою продуктивності належить ізафетним конструкціям: моделі іменник + іменник з афіксом присвійності третьої особи однини (відносний /одноафіксний ізафет). Перший компонент групи слів, що утворюється за цим підходом, співвідноситься з прикметником, який виступає ознакою або уточненням стосовно другого компонента-означуваного.

- *kota anlaşması*: квотний договір;
- *rezerv fiyatı*: резервна ціна;
- *risk sermayesi*: ризиковий капітал;
- *stok ihtiyacı*: потреба в запасах;
- *üretici fiyatı*: виробнича ціна;
- *şirket katılımcıları*: учасники компанії;
- *muhasebe denkliği*: бухгалтерська рівність [49, с.77].

В одноафіксному ізафеті в ролі означального може виступати і віддієслівний іменник із значенням дії або результату дії:

Üretim kapasitesi - потужність виробництва (*üretim + kapasitesi*)

İhracat geliri - дохід від експорту (*ihracat + geliri*)

Büyüme hızı - темпи росту (*büyüme + hızı*)

İşsizlik oranı - рівень безробіття (*işsizlik + oranı*)

Fiyat artışı - зростання цін (*fiyat + artışı*)

Satış rakamları - обсяги продажів (*satış + rakamları*)

Kar marjı - норма прибутку (*kar + marjı*)

Pazar payı - ринкова частка (*pazar + payı*)

Maliyet kontrolü - контроль витрат (*maliyet + kontrolü*)

Rekabet avantajı - конкурентна перевага (*rekabet + avantajı*) [49, с.78].

б) Терміни, які використовують модель іменник у родовому відмінку + іменник з афіксом присвійності третьої особи однини, є досить поширеними. У цих термінах перший компонент вказує на те, що означуване є частиною чогось більшого або залежить від чогось більшого. Другий компонент, який має афікс присвійності, вказує на власника означуваного. Такі терміни

допомагають уникнути непорозумінь та забезпечують точність термінології. Наприклад, "предмет договору" у термінології юридичних документів може мати різні значення в залежності від контексту. Але коли ми використовуємо термін "anlaşmanın konusu", ми однозначно вказуємо на те, про що саме йдеться в договорі.

Приклади, які використовують модель іменник у родовому відмінку + іменник з афіксом присвійності третьої особи однини:

Piyasa değeri - ринкова вартість (piyasa + değeri);

Şirket hissesi - акція компанії (şirket + hissesi);

Ekonomik büyüme - економічний ріст (ekonomik + büyüme);

İş güvencesi - гарантії на роботі (iş + güvencesi);

Mali politika – фінансова(фіскальна) політика (mali + politika);

Ticari anlaşma - торгова угода (ticari + anlaşma);

Rekabet avantajı - конкурентна перевага (rekabet + avantajı);

Finans yönetimi - фінансове управління (finans + yönetimi);

Bütçe açığı - дефіцит бюджету (bütçe + açığı);

İhracat potansiyeli - потенціал експорту (ihracat + potansiyeli) [49, с.77].

Ці терміни використовуються в економічних документах, дослідженнях, звітах та інших контекстах, пов'язаних з економікою та фінансами. Вони допомагають точно виражати ідеї та поняття в специфічному економічному контексті та забезпечують однозначність та зрозумілість використовуваної термінології.

в) Незначну структурну групу становлять терміни: іменник у формі непрямих відмінків + віддієслівний іменник:

Satış raporu - звіт про продажі (satış + raporu)

Üretim süreci - виробничий процес (üretim + süreci)

Pazar analizi - аналіз ринку (pazar + analizi)

İş gücü verimi - продуктивність працівників (iş gücü + verimi)

Mali denetim - фінансовий аудит (mali + denetim)

Yatırım planlaması - планування інвестицій (yatırım + planlaması)

Gelir dağılımı - розподіл доходів (gelir + dağılımı)

Fiyat belirleme - встановлення цін (fiyat + belirleme)

Stratejik yönetim - стратегічне управління (stratejik + yönetim)

Rekabet analizi - аналіз конкуренції (rekabet + analizi) [48].

Варто зазначити, що бінарні атрибутивні конструкції типу іменник + прикметник служать основою полікомпонентних терміносполучень:

Ekonomik büyüme - економічний ріст (ekonomik + büyüme)

Ticari anlaşma - торгова угода (ticari + anlaşma)

Finansal piyasalar - фінансові ринки (finansal + piyasalar)

Sanayi üretimi - виробництво промисловості (sanayi + üretimi)

İhracat potansiyeli - експортний потенціал (ihracat + potansiyeli)

Kredi derecelendirmesi - кредитний рейтинг (kredi + derecelendirmesi)

İthalat vergisi - мито на імпорт (ithalat + vergisi)

Bütçe açığı - дефіцит бюджету (bütçe + açığı)

Reel sektör - реальний сектор (reel + sektör)

Mali politika - фінансова політика (mali + politika) [48].

3) Конструкції з усіченим інфінітивом/віддієслівним іменником на -ma у складі:

а) частотною формою є іменник у родовому відмінку + усічений інфінітив у пасиві з афіксом присвійності третьої особи однини:

"Mülkiyetin devri" (відчуження власності): "mülkiyet" - іменник у родовому відмінку, що означає "власність", "devri" - усічений інфінітив у

пасиві від "devretmek" (передавати, відчужувати), з афіксом присвійності третьої особи однини.

"*Gelirin tahsili*" (збір доходу): "gelir" - іменник у родовому відмінку, що означає "дохід", "tahsili" - усічений інфінітив у пасиві від "tahsil etmek" (збирати, отримувати), з афіксом присвійності третьої особи однини.

"*Borçların tahsilatı*" (стягнення боргів): "borçlar" - іменник у родовому відмінку, що означає "борги", "tahsilatı" - усічений інфінітив у пасиві від "tahsilat etmek" (стягувати, збирати), з афіксом присвійності третьої особи однини [49, с.78].

б) Конструкції іменник в знахідному відмінку + усічений інфінітив/віддієслівний іменник на -ma):

"*Talep yönetimi*" (управління попитом): "talep" - іменник в знахідному відмінку, що означає "попит", "yönetimi" - усічений інфінітив / віддієслівний іменник на "-ma" від "yönetmek" (управляти, керувати).

"*Stok yönetimi*" (управління запасами): "stok" - іменник в знахідному відмінку, що означає "запас", "yönetimi" - усічений інфінітив / віддієслівний іменник на "-ma" від "yönetmek" (управляти, керувати).

"*Pazarlama stratejisi*" (маркетингова стратегія): "pazarlama" - іменник в знахідному відмінку, що означає "маркетинг", "stratejisi" - усічений інфінітив / віддієслівний іменник на "-ma" від "strateji belirlemek" (визначати стратегію).

в) Конструкції усічений інфінітив/віддієслівний іменник на -ma + іменник з афіксом присвійності третьої особи однини:

"*Satışın arttırılması*" (збільшення продажу): "satış" - іменник, що означає "продаж", "arttırılması" - усічений інфінітив / віддієслівний іменник на "-ma" від "arttırmak" (збільшувати), з афіксом присвійності третьої особи однини "-(s)ı".

"Kâr elde edilmesi" (отримання прибутку): "kâr" - іменник, що означає "прибуток", "elde edilmesi" - усічений інфінітив / віддієслівний іменник на "-ma" від "elde etmek" (отримувати), з афіксом присвійності третьої особи однини "-(s)i".

"Üretimin artırılması" (збільшення виробництва): "üretim" - іменник, що означає "виробництво", "artırılması" - усічений інфінітив / віддієслівний іменник на "-ma" від "artırmak" (збільшувати), з афіксом присвійності третьої особи однини "-(s)i".

г) Конструкції усічений інфінітив/віддієслівний іменник на -ma + усічений інфінітив/ віддієслівний іменник з афіксом присвійності третьої особи однини:

"Üretimin artışının sağlanması" (забезпечення збільшення виробництва): "üretim" - іменник, що означає "виробництво", "artışının" - усічений інфінітив / віддієслівний іменник на "-ma" від "artış" (збільшення), з афіксом присвійності третьої особи однини "-(s)i", "sağlanması" - усічений інфінітив / віддієслівний іменник на "-ma" від "sağlamak" (забезпечувати).

"Piyasa değerinin artması" (збільшення ринкової вартості): "piyasa değeri" - іменник, що означає "ринкова вартість", "artması" - усічений інфінітив / віддієслівний іменник на "-ma" від "artmak" (збільшуватися), з афіксом присвійності третьої особи однини "-(s)i".

"Bütçenin dengelemesi" (балансування бюджету): "bütçe" - іменник, що означає "бюджет", "dengelemesi" - усічений інфінітив / віддієслівний іменник на "-ma" від "dengelemek" (балансувати), з афіксом присвійності третьої особи однини "-(s)i".

г) Конструкції іменник + усічений інфінітив/віддієслівний іменник з афіксом присвійності третьої особи однини:

"*İhracatın artışı*" (збільшення експорту): "ihracat" - іменник, що означає "експорт", "artışı" - усічений інфінітив / віддієслівний іменник на "-ma" від "artmak" (збільшуватися), з афіксом присвійності третьої особи однини "-(s)i".

"*Yatırımın getirisi*" (прибуток від інвестицій): "yatırım" - іменник, що означає "інвестиції", "getirisi" - усічений інфінітив / віддієслівний іменник на "-ma" від "getirmek" (приносити), з афіксом присвійності третьої особи однини "-(s)i".

"*Üretimin planlanması*" (планування виробництва): "üretim" - іменник, що означає "виробництво", "planlanması" - усічений інфінітив / віддієслівний іменник на "-ma" від "planlamak" (планувати), з афіксом присвійності третьої особи однини "-(s)i".

д) Зустрічаються терміни, утворені за моделлю сполучення прикметника зі словом або словосполученням:

ekonomik büyüme - економічний ріст - збільшення економічної активності та обсягів виробництва в економіці;

ekonomik kalkınma - економічний розвиток - процес покращення економічних показників, включаючи збільшення виробництва, підвищення рівня життя населення та розвиток інфраструктури [49, с.79].

У багатьох випадках одиниці усіченого інфінітиву, які вже функціонують у якості повноцінних термінів-іменників, зокрема, такі як "depolama" - зберігання, "ödeme" - оплата тощо, є важливими елементами економічної термінології. Висока активність усічених інфінітивів та віддієслівних іменників у бінарній структурі термінів пояснюється специфікою самої економічної термінології, яка вимагає деталізації номінації різних видів економічних та фінансових операцій та реалій. Залежний компонент таких синтаксичних конструкцій, використовуючи позачасову постійну ознаку, майже втрачає свою дієслівність, передаючи виключно якісну характеристику."

4) Конструкції сполучення активного або пасивного дієприкметника з іменником:

- З дієприкметником теперішнього-майбутнього часу:

dağıtılmayan kâr - нерозподілений прибуток.

Gelişen ekonomi - економіка, що розвивається

Büyüyen pazar - зростаючий ринок

Artan talep - зростаючий попит

Gelişmekte olan sektör - розвиваючийся сектор

Genişleyen şirket - розширююча компанія

İyileşen ekonomik göstergeler - покращені економічні показники

Değişen tüketici davranışları - змінюючіся споживчі звички

Gelişen teknoloji sektörü - розвиваючийся сектор технологій

Artan rekabet - зростаюча конкуренція

Yükselen finansal piyasalar - зростаючі фінансові ринки [49, с.78].

- З дієприкметником минулого-суб'єктивного часу:

Tamamlanan proje - завершений проект

Satın alınan mülk - придбаний майно

Kapatılan şirket - закрита компанія

Yapılan anlaşma - укладена угода

Hazırlanan rapor - підготовлений звіт

Tamir edilen ekipman - відремонтоване обладнання

Gönderilen ürünler - відправлені товари

Kurulan işbirliği - укладене співпрацю

Hesaplanan maliyet - розрахована вартість

Değerlendirilen projeler - оцінені проекти [49, с.78].

Серед двокомпонентних термінів-словосполучень незначну частину становлять терміни, у граматичній структурі яких наявні післяіменники:

5) з післяіменником *ile* (-la/le):

Anlaşma ile - з угодою

Sözleşme ile - за контрактом

Proje ile - з проектом

İşbirliği ile - зі співпрацею

Ticaret ile - з торгівлею

İşlem ile - з операцією

Maliyet ile - з вартістю

Faiz oranı ile - зі ставкою відсотка

Gelir ile - з прибутком

Harcama ile - з витратами [49, с.79].

Зважаючи на те, що компоненти термінологічного сполучення мають різний ступінь термінологічності [8, с. 171], двочленні словосполучення можна поділити на такі групи:

а) складені терміни де обидва слова мають термінологічний характер:

gümrük tarifesi, gümrüksüz mallar, gelir hesabı;

складені терміни, де означуване - термін, а атрибут має нетермінологічний характер:

yürüyen banka - рухомий банк;

yetkisiz tüccar - недозволений продавець;

geciktirilmiş iskonto - відстрочена знижка;

esnek talep - гнучкий попит тощо (найпоширеніша група) [48] ;

б) зустрічаються двочленні атрибутивні словосполучення, в яких компоненти набувають термінологічності лише поєднавшись:

artan borç - зростаючий борг;

işletme değeri - вартість бізнесу;

dönen kıymetler - оборотні активи [48].

Терміни можуть містити різні похідні форми іменників, дієслів, прикметників. Наприклад, термін "бюджет" може мати наступні похідні форми: "бюджетний" - "bütçe" (як прикметник) або "bütçeli" (як прикметник + дієслово)

"бюджетування" - "bütçeleme" (як іменник) або "bütçelemek" (як дієслово)

"Бюджетувати" - "Bütçe Yapmak" [49, с.79].

Структурні моделі лексичних одиниць є важливим інструментом для розуміння граматичної та семантичної структури термінології в економіці. Вони дозволяють описувати лексичні одиниці за допомогою формальних правил, що дає можливість виявляти закономірності у вживанні термінів та створювати систематизовану термінологічну базу даних.

Одним з основних типів структурних моделей лексичних одиниць у бінарних іменних термінологічних сполученнях є типова атрибутивна модель прикметник + іменник. У таких термінах іменник є синтаксичним і семантичним ядром терміна, а прикметник виконує роль периферійного компонента, що уточнює та конкретизує основне поняття, виражене іменником.

Для більшості термінів в економіці характерними є неад'єктивні термінологічні сполучення, які містять іменник-член словосполучення, що може бути як кореневим, так і похідним словом, а також різні афікси та

запозичені одиниці. Похідні терміни утворюються від кореневих термінів та загальноновживаних слів шляхом приєднання різних афіксів.

Багатокомпонентні моделі (або складні терміни) в мові можуть мати кілька різних аспектів, загальні риси яких можна описати [1, с.147, 35, с. 100]:

- **Складність:** Багатокомпонентні моделі складаються з кількох компонентів, кожен з яких може мати свою власну структуру та значення. Вони можуть містити прикметники, дієслова, іменники та інші частини мови, які взаємодіють між собою, утворюючи цілісний термін.

- **Семантика:** Кожен компонент багатокомпонентної моделі може мати своє власне значення, і їх комбінація утворює специфічний семантичний зміст терміна. Значення кожного компонента може бути важливим для розуміння загального значення терміна.

- **Граматика:** Багатокомпонентні моделі можуть також мати складну граматичну структуру, зокрема в мовах зі складною морфологією, де різні компоненти можуть взаємодіяти з морфологічними правилами мови.

- **Культурні особливості:** Багатокомпонентні моделі можуть містити культурні або локальні особливості мови, такі як специфічні слова або вирази, які використовуються в конкретному мовному середовищі.

- **Варіації:** В багатокомпонентних моделях можуть існувати різні варіації, залежно від контексту, регіону або галузі знання. Наприклад, один термін може мати різні варіації в різних мовах, або може мати різні значення в різних галузях науки, техніки або мистецтва.

- **Важливість контексту:** Багатокомпонентні моделі можуть бути дуже залежні від контексту, тобто вони можуть мати різні значення або використовуватися в різних ситуаціях. Це може вимагати ретельного врахування контексту, в якому використовується термін, для того, щоб зрозуміти його правильне значення.

- **Спеціалізованість:** Багатокомпонентні моделі можуть бути спеціалізованими термінами, які використовуються в певних галузях знання, таких як наука, техніка, медицина, юриспруденція, економіка тощо. Вони

можуть мати специфічні компоненти, які відображають особливості цих галузей знання.

- Змінність: Багатокомпонентні моделі можуть мати різні варіації або альтернативні форми, які можуть використовуватися в різних мовах, діалектах або регіонах. Це може залежати від мовних правил, культурних відмінностей або стилістичних варіацій.

Загалом, багатокомпонентні моделі можуть бути складними термінами, які мають різні компоненти, семантичний зміст, граматичну структуру, культурні особливості, варіації та залежність від контексту. Врахування всіх цих факторів може бути важливим для розуміння та використання багатокомпонентних економічних термінів вірно:

"Gayri Safi Milli Hasıla" (Валовий національний дохід)

"Cari Açık" (Поточний рахунок дефіциту)

"İhracatçılar Birliği" (Спілка експортерів)

"Tüketici Fiyat Endeksi" (Індекс споживчих цін)

"Kamulaştırma" (Наскрізна націоналізація)

"İstihdam Oranı" (Рівень зайнятості)

"Yatırım Teşvik Belgesi" (Сертифікат інвестиційної підтримки)

"Kamu Maliyesi" (Державні фінанси)

"Tüketici Fiyat Endeksi" (Індекс споживчих цін)

"Ekonomik Büyüme" (Економічний зріст)

"Türkçe Temel Dönüşüm Endeksi" (Турецький базовий індекс трансформації)

"Döviz Rezervi" (Валютний резерв)

"Enflasyon Spirali" (Інфляційний спірал)

"Bütçe Açığı" (Бюджетний дефіцит)

Однокомпонентні термінологічні одиниці (або терміни-слова) служать для позначення базових понять та використовуються частіше, ніж багатокомпонентні терміни (терміни-словосполучення).

Мал.2.1. Структурні типи турецьких термінів

Одноосновні економічні терміни – це терміни, які складаються з одного кореня (основи) та можуть мати різні похідні форми, які виникають внаслідок додавання афіксів або закінчень.

"*Brüt Üretim Değeri*" (Брутто вартість виробництва) - це термін, який складається з двох компонентів: "*brüt*" означає вартість без врахування відрахувань, а "*üretim değeri*" - вартість виробництва. Разом цей термін використовується для вимірювання загальної вартості всіх товарів і послуг, вироблених в країні протягом певного періоду, без врахування відрахувань, таких як амортизація або оподаткування. Цей термін може використовуватись в економічних звітах, статистичних даних та аналізах, щоб оцінити внутрішнє виробництво країни перед оподаткуванням та іншими факторами відрахувань, і він є важливим показником економічної активності країни.

"*Gayri safi milli hasıla*" (Факторний національний дохід) - це термін, що складається з трьох компонентів: "*gayri*" означає виключення деяких факторів, "*safi*" означає вартість виробництва без врахування відрахувань, а "*milli hasıla*" - національний дохід. Цей термін використовується для вимірювання вартості всіх товарів і послуг, вироблених в межах національного кордону за певний період, без врахування відрахувань, таких як амортизація чи оподаткування. Це важливий показник економічної продуктивності країни.

"Tüketici fiyat endeksi" (Індекс споживчих цін) - це термін, який складається з двох компонентів: *"tüketici"* означає споживач, а *"fiyat endeksi"* - індекс цін. Цей термін використовується для вимірювання змін рівня цін на споживчому ринку за певний період, які можуть впливати на життєвий рівень населення та інфляцію. Індекс споживчих цін є важливим економічним показником для визначення стану інфляції в економіці.

"Bütçe Açığı" (Дефіцит бюджету) - цей термін складається з двох компонентів: *"bütçe"* означає бюджет, а *"açığı"* - дефіцит. Разом цей термін використовується для позначення різниці між доходами та витратами у бюджеті країни за певний період. Це важливий економічний показник, який використовується для оцінки фінансової стійкості та стану бюджетної політики країни.

"Net Gelir" (Чистий дохід) - цей термін складається з двох компонентів: *"net"* означає чистий, а *"gelir"* - дохід. Разом цей термін використовується для позначення різниці між загальним доходом та витратами, враховуючи відрахування, податки та інші витрати. Це важливий показник для оцінки фінансової рентабельності та доцільності економічних рішень.

Висновок до II розділу

У даному розділі ми намагались представити формально-структурні особливості лексичних одиниць та методи їх компонування, а також у виявити продуктивні способи термінотворення. Для досягнення поставлених цілей використовувались описово-аналітичний метод дослідження, зокрема аналіз бінарних термінів-словосполучень зі структурного погляду та метод безпосередніх складників. Моделювання структури термінологічних словосполучень дозволяє більш об'єктивно визначити, якими засобами та за допомогою яких компонентів може бути передане складне економічне поняття у мові.

Під час аналізу використовувалися загальноекономічні, а також основні фахові вирази економічної тематики, відібрані з тематичних словників, а також з сучасних турецьких текстів з урахуванням їх практичного значення в економіці.

В ході дослідження структурних особливостей було виявлено:

Багато термінів складаються з кореневого слова і афіксу, що позначає певну характеристику. Дослідники групують найбільш суттєві ознаки термінів-словосполучень у два блоки: семантичний та структурний. До семантичних ознак ми віднесли семантичну цілісність, диференціюючу функцію, входження у термінотворче гніздо та специфічність значення. Структурний блок передбачає стійкість, неповноту реалізації граматичних форм компонентів, здатність до відтворення та термінологічну дублетність. Термінологічне словосполучення має властивості як термін, так і синтаксичної одиниці. Воно характеризується системністю, дефініцією, тенденцією до моносемії, відсутністю експресії та стилістичною нейтральністю.

Виділяються структурні групи: одноосновні терміни (які можуть мати похідну або ж непохідну основу), а також терміни-композиції, терміни-словосполучення (які також класифікуються за кількістю елементів як дво-, три- та більш компонентні). Найбільш широко представлені одно-, дво- та трикомпонентні економічні терміни, тоді як найрідше зустрічаються чотирьохкомпонентні та п'ятикомпонентні терміни.

Було встановлено, що досить поширеним словотвірним типом економічних термінів, які пояснюється можливістю утворення зі слів різних предметних полів, належать терміни різних сфер загальнонавчальної та професійної лексики. З погляду структури турецький економічний термін-словосполучення є стійким за своїм складом і вживанням. Він характеризується тим, що становить єдине складне найменування наукового поняття, виконує номінативну та комунікативну функції терміна і є невід'ємною частиною термінологічної системи.

ВИСНОВОК

У ході дослідження було розглянуто теоретичні аспекти вивчення економічних термінів турецької мови.

1. Термін - це спеціалізоване слово або вираз, який використовується в конкретній науковій, технічній, професійній або іншій доменній галузі, і має точне визначення або значення, що відрізняє його від загальної лексики.

Терміни є номінативними одиницями, що використовуються для позначення певних понять, процесів, об'єктів або явищ в спеціалізованому дискурсі. Вони характеризуються стилістичною нейтральністю, мотивованістю та лаконічністю, що сприяє їхній точності та об'єктивності. Однак, форми виразу, структура та термінотворення можуть варіюватися в залежності від мови, дисципліни, часу та контексту використання.

2. Розглянуто мовні зміни як природний процес у світлі лінгвістичних принципів. Підкреслено структуру мовних змін на основі соціальної конвенції, історичного коріння змін, через які пройшла турецька мова, де згадуються основні віхи мовних змін. Відповідно, мовні зміни є результатом культурно-історичного розвитку, як частина соціального контексту.

3. Здійснено аналіз семантичних, структурних особливостей економічних термінів турецької мови.

Аналіз структурних особливостей економічних термінів представив структурні групи: одноосновні терміни, із похідною або непохідною основою. Терміни-композиції, терміни-словосполучення із дво-, три- та більшою частиною компонентів.

Найбільш широко представлені одно-, дво- та три-компонентні економічні терміни, тоді як найрідше зустрічаються чотирьохкомпонентні та п'ятикомпонентні терміни.

Даним дослідженням було вирішено лише частину поставлених перед нами завдань. В перспективі планується проведення більш глибокого та комплексного аналізу структури економічних термінів турецької мови.

ÖZET

Çalışmanın Başlığı: "Türkçe Ekonomi Terimlerinin Yapısal ve Semantik Özellikleri"

Çalışma, lisans kalifikasyonlu araştırma projelerinin gerekliliklerine uygun olarak yeterli düzeyde tamamlanmıştır. Araştırmada, bilimsel aparatın oluşturulması gerekliliklerine uygun olarak tüm yapısal bileşenler bulunmaktadır.

Türkçe ekonomi terminolojisi konusu günümüzde ekonomi terimlerinin karmaşık ve kapsamlı bir şekilde incelenmesi gerektiğini belirtmektedir. Çalışmanın amacı, Türkçe ekonomi terimlerinin yapısal özelliklerini, yapı, morfolojik özellikler, sentaks yapısı ve diğer morfosentaktik yönlerini inceleyerek semantik özelliklerini analiz etmektir.

Çalışmamızın giriş bölümünde araştırmanın konusu, amacı, önemi, yöntemi, kavramsal çerçevesi, varsayımları, kapsamı ve sınırlılıkları ile veri toplama yöntemleri açıklanmaktadır.

İlk bölümde dilbilimin bu alanındaki bilim adamlarının araştırmaları; İkinci bölümde iktisat terimlerinin özellikleri incelenmekte, iktisat terimleri ve metinlerinde ortaya çıkan zorluklar incelenmekte, iktisat tercümesi sırasında ortaya çıkan zorlukların çözümüne yönelik bazı örnekler verilmektedir.

Araştırmanın materyali, "Ekonomi Terimleri Sözlüğü" (AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ) isimli terminolojik sözlükten sağlanmıştır. Çalışmanın yenilikçiliği, daha önce Türkçe ekonomi terimlerinin yapısal ve semantik özelliklerini bu seviyede ayrıntılı ve kapsamlı olarak inceleyen çalışmaların yetersiz olmasıdır. Bu nedenle, bu çalışmanın sonuçları, dilbilim ve ekonomi alanlarının gelişimine önemli bir katkı sağlayabilir ve bu alanda gelecek araştırmalar için bir materyal olarak kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: terim, terminoloji, ekonomik terminoloji, yapısal ve anlamsal özellikler.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Д'яков А. С. Основи термінотворення: семантичний та соціолінгвістичний аспект / А. С. Д'яков, Т. Р. Кияк, З. Б. Куделько. – Київ, 2000. – 217 с.
2. Бесклетна О. О. Структурні особливості перекладу складних термінів фінансової лексики з української мови на англійську. / О. О. Бесклетна // Теоретичні і практичні наукові інновації «Zbiór raportów naukowych «Teoretyczne i praktyczne innowacje naukowe. Czesc 5» / О. О. Бесклетна. – Краків, 2013. – С. 164–168.
3. Бондаренко І. П. Актуальні напрями і проблеми сучасної лінгвістики / І. П. Бондаренко, Т. К. Бондаренко. – Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2014. – 269 с.
4. Бернацька С. М. Модальне значення можливості\необхідності в сучасній українській мові : дис. канд. філ. наук : 10.02.01 " / Бернацька С. М. – Київ, 2011. – 22 с.
5. Бігунова М. О. Позитивна оцінка: від когнітивного судження до комунікативного висловлювання: монографія. до / М. О. Бігунова. – Одеса: КП ОМД, 2017. – 580 с.
6. Васько Р. В. Сучасні лінгвістичні дослідження / Р. В. Васько, О. Р. Валігура, Л. С. Козуб. – Тернопіль: Вектор, 2016. – 520 с.
7. Ващенко В. Сучасне українське теоретичне термінознавство: віхи становлення / В. Ващенко // Слов'янське термінознавство кінця ХХ – початку ХХІ століть / В. Ващенко. – Київ, 2017. – С. 31–34.
8. Гургула О. Б. Тексти науково-технічного стилю у перекладацькому аспекті / О. Б. Гургула, В. Д. Мельник // Молодий вчений. – 2017. – № 3. – С. 310-314.

9. Гумовська І. М. Семантична трансформація юридичної термінології у структурі економічного дискурсу / І. М. Гумовська. // Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія Філологія. – 2010. – С. 47–52.
10. Думанська Л. Особливості архітектурних термінів (на матеріалі “Словника економічної термінології” С. Булди) / Л. Думанська // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – 2008. – № 620: Проблеми української термінології. – С. 133–135.
11. Загнітко А. Словник сучасної лінгвістики : Поняття і терміни / А. Загнітко. – Донецьк: ДонНУ, 2012.
12. Іщенко Н. Г. Лексико-граматичні домінанти наукового тексту / Н. Г. Іщенко, В. В. Ліпінська // Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Серія: Філологія. Педагогіка. – 2013. – Вип. 1. – С. 32-42.
13. Катиш Т. В. Структурні особливості термінів-словосполучень англійської автомобільної термінології та основні способи їх перекладу українською мовою / Т. В. Катиш. // Філологічні науки. Вісник Запорізького національного університету. – 2012. – №1. – С. с. 230–234.
14. Конверський А. Є. Основи методології та організації наукових досліджень / А. Є. Конверський. – Київ: Центр учбової літератури, 2010.
15. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. / В. І. Карабан. – Вінниця: Нова книга, 2004. – 576 с.
16. Корбутяк В. І. Методологія системного підходу та наукових досліджень / В. І. Корбутяк. – Рівне: НУВГП, 2010. – 176 с.
17. Кузнецова Г. П. Офіційно-діловий стиль в освітній адміністративно-управлінській сфері спілкування / Г. П. Кузнецова // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 8: Філологічні науки (мовознавство): зб. наук. праць. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. – Вип. 6. – С. 125-140.

18. Локота О. П. Формально-структурний аналіз дипломатичної термінології сучасної турецької мови / О. П. Локота // Проблеми семантики слова, речення та тексту. – 2010. – Вип. 24. – С. 73-79.
19. Лотка О. М. Англomовна термінологія фінансово-економічних взаємин. Дис. канд. філол. наук. 10.02.04. - К., 2000. 20 с.
20. Марцин В. С. Основи наукових досліджень / В. С. Марцин. – Львів: Ромус-Поліграф, 2012.
21. Мазур О. В. Основи наукових досліджень / О. В. Мазур, О. В. Подвойська, С. В. Радецька. – Вінниця: Нова Книга, 2013.
22. Методологія лінгвістичних досліджень / М. В. Черник, В. С. Куліш, О. Л. Овсянко, А. В. Зінченко. – Суми: Сумський державний університет, 2018. – 78 с.
23. Серeda С. В. Способи утворення медичних термінів у сучасній турецькій мові / С. В. Серeda // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія: Філологічна. – 2016. – Вип. 63. – С. 178-180.
24. Стасюк Р. Основні підходи до визначення поняття "термін" у сучасній лінгвістичній науці / Р. В. Стасюк. // Сучасний науковий вісник ДДПУ ім. Івана Франка. – 2016. – С. 5.
25. Смужаниця Д. Термінологічна лексика як основний складовий компонент професійного іншомовного спілкування / Д. Смужаниця // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота. – 2013. – Вип. 26. – С. 202-204.
26. Остапенко Я. Новітній погляд на поняття «термін» у лінгвістиці / Я. Остапенко, О. Чайка. // Філологічний часопис. – 2020. – №2. – С. 103–110.
27. Томіленко Л. М. Термінологічна лексика в сучасній тлумачній лексикографії української літературної мови. / Л. М. Томіленко. – Івано-Франківськ: Фоліант, 2015. – 160 с.
28. Чайка О. Структура бізнес-моніміалів в англійському термінологічному корпусі мови. / О. Чайка, А. Бамбура. // Мовознавчий вісник. Збірник наукових праць. – 2019. – №27. – С. 69–77.

29. Чайка О. Новітній погляд на поняття "термін" у лінгвістиці. / Оксана Чайка. // Філологічний часопис. – 2020. – С. 8.
30. Чайка О. Monomials in English for Law / О. Чайка, Ю. Закатей. // Філологічний часопис. О. Зелінська (ред.). Умань. – 2019. – №2. – С. 114–121.
31. Чайка О. Anglijskije i portugalskije «Siamese Twins» / «gémeos siameses» (v juridiceskih dokumentah pri perevode / О. Чайка // Aktualnye problem prepodavaniya inostrannyh yazykov v vysshej shkole Respubliki Belarus [Topical problems of teaching foreign languages in higher school in the Republic of Belarus]. / О. Чайка. – Mogilev, 2014. – С. 157–160.
32. Чайка О. Ukrainian for Law and Portuguese for Law as „Understudied“ Languages for Specific Purposes. / О. Чайка. // Філологічний часопис. О. Зелінська (ред.). Умань. – 2018. – №1. – С. 118–127.
33. Чайка О. Audit Monomials and Polynomials in Media. / О. Чайка. // Діалог: Медіастудії. – 2019. – №25. – С. 191–202.
34. Чайка О. Binomials in English Audit Terminology / О. Чайка. // Міжнародний філологічний часопис. – 2019. – №10. – С. 68–73.
35. Чайка О. Monomial Variables in English Audit Terminology. / О. Чайка. // Міжнародний філологічний часопис. – 2019. – №10. – С. 100–108.
36. Gürsoy-Naskali E. Türk Dünyası Gramer Terimleri Kılavuzu / E. Gürsoy-Naskali. – Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 1997. – 190 p.
37. Lukszyn J. Zmarzer W. Teoretyczne podstawy terminologii. – Warszawa, 2001. – S. 77.
38. Nişanyan Sevan Sözlerin Soyağacı Çağdaş Türkçenin Kökenbilim Sözlüğü // Turkiston Kutubxonasi.- 2007. – 978 с.
39. Tüzüner Mine. (Переклад текстів права і торгівлі) «Hukuk, Ticaret, Ekonomi Metinlerinin Çevrilerinde Karşılaşılan Güçlükler» / Tüzüner, Mine – Ankara: Tömer Çeviri Dergisi Özel Kuram Sayısı, 1997.- yıl:3, sayı:10
40. Sönmez Sevim. (Вільний переклад чи вірний переклад економічних термінів) Ekonomi İle İlgili Metinlerde: Özgür Çeviri Mi, Sadık Çeviri Mi

- Yapılmalı?»/ Sönmez Sevim, Çeviri Eleştirisi//. - Ankara: Üniversitesi Tömer Bursa Şubesi, Sempozyum Bildirileri. – 1999 p.
41. Sığırıcı İlhami. («Проблеми моносемії у термінології») «Terimbilimde Tekanlamlılık Sorunu» /Sığırıcı İlhami.// Ankara: Ankara Üniversitesi, Dil Dergisi. - 2000. - sayı:95
42. Köksal Dinçay. (Теорія і практика навчання перекладу. Нобелівські читання) «Çeviri Eğitimi Kuram ve Uygulama»/ Köksal Dinçay// Ankara: Nobel Yayınları. – 2005 p.
43. A. Sumru Özsoy «Kitle İletişim Araçları, Dil ve Anadili Öğretimi Üçlemi»/ A. Sumru Özsoy // *Dilbilim Araştırmaları*. - Ankara: Bizim Büro Basımevi. -1996. - ss.216-229.
44. John Lyons «*Kuramsal Dilbilime Giriş*» çev. Ahmet Kocaman/ J. Lyons// Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları. - 1983. – 210 s.
45. Ercilasun A. B. Dil değişimi ve türkçe kullanımı tartışmaları / Ahmet B. Ercilasun. // Muğla Üniversitesi SBE Dergisi Güz. – 2000.
46. DEMİR E. S. Fransızcadan türkçeye çevrilen ekonomi terim ve metinlerinde karşılaşılan güçlükler ve çözüm önerileri : дис. канд. філ. наук / DEMİR Esra SÖNMEZ – Kirikkale, 2014. – 117 с.
47. Карабан В. І. Граматичні труднощі. Частина 1. Переклад технічної літератури на українську мову. [Електронний ресурс] / В. І. Карабан // TEMPUS, Флоренція. – 1997. – Режим доступу до ресурсу: //efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://nmetau.edu.ua/file/karaban_posibnik_dovidnik_z_perekladu_nauk_tehn_lit.pdf.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

48. Словник економічних термінів./ YRD.DOÇ.DR. Abdullah Keskin. - Afyon Kocatepe Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu, 2011. URL: https://ydy-aku-edu-tr.translate.google/ekonomi-terimleri-sozlugu/?_x_tr_sl=tr&_x_tr_tl=uk&_x_tr_hl=uk&_x_tr_pto=sc

49.Телешун Е. О. Морфологосинтаксична структура бінарних термінів - словосполучень турецької фахової мови [Електронний ресурс] / Е. О. Телешун // КНУ ім.Т.Г. Шевченко. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/113123/26-Teleshun.pdf?sequence=1>.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Таблиця. 1. Приклади економічних термінів турецької мови наведені у дослідженнях Е.Деміра [Помилка! Джерело посилання не знайдено.].

Fransızca		Terim Karşılığı Еквівалент терміна у турецькій мові
1 Actif	<p>Це економічний термін, що належить до сфери бухгалтерського обліку. Він утворюється шляхом додавання до кореня «aktif» афікса «-lik», що в перекладі з турецької означає «активний». Структура терміна - просте кореневе слово. Семантично «aktif» відноситься до всіх активів, що належать</p>	Aktif, varlık, değer

	<p>фізичній особі або компанії, які можуть бути конвертовані в грошові кошти або мати довгострокову вартість.</p> <p>«Varlık» утворюється шляхом додавання афікса «-lık» до кореня «var», що в перекладі з турецької означає «існування».</p> <p>Структура терміна - просте кореневе слово.</p> <p>Семантично «varlık» відноситься до загальної вартості всіх активів, що належать фізичній особі або компанії, включаючи матеріальні та нематеріальні активи.</p> <p>değer - це економічний термін, що належить до сфери бухгалтерського обліку та фінансів. Він утворюється шляхом додавання афікса «-er» до кореня «değ», що в перекладі з турецької означає «цінність».</p> <p>Структура терміна - просте</p>	
--	---	--

	<p>кореневе слово. Семантично "değer" означає грошову або немонетарну вартість активу, інвестиції або валюти.</p>	
2 Action	<p>Hisse - це економічний термін в турецькій мові, який відноситься до акції або акції компанії. Структура слова складається з кореня «шипіння» і афікса «-лик», який використовується для утворення іменника, що вказує на стан або стан. Термін зазвичай використовується в контексті фінансів та фондового ринку.</p> <p>Hisse senedi - це складений термін в турецькій мові, який відноситься до акції або сертифіката акції. Структура слова складається з коренів «hisse» і «senedi», що означає «сертифікат». Термін зазвичай</p>	Hisse, hisse senedi, eylem

	використовується в контексті фінансів та фондового ринку.	
3 Adjudication	İhale - Це економічний термін турецькою мовою, який відноситься до тендеру або аукціону. Структура слова складається з кореня «ihale» і афікса «-ue», який використовується для позначення напрямку або призначення. Цей термін зазвичай використовується в діловому та державному секторах, коли йдеться про процеси торгів.	İhale
4 Amortissement	Amortisman (Ekonomik Terim): Це економічний турецький термін, який відноситься до бухгалтерської практики амортизації активу протягом терміну його корисного використання. Слово «амортисман»	Amortisman, itfa

	<p>утворено шляхом з'єднання турецького слова «amortı», що означає «амортизація» або «амортизація», і афікса «-man», який вказує на іменник. Структура терміна вказує на те, що він є іменником, що відноситься до процесу нарахування амортизації. Термін використовується в сфері бухгалтерського обліку та фінансів.</p> <p>Itfa (Ekonomik Terim): Це ще один економічний турецький термін, який відноситься до амортизації або знецінення активу. Термін «itfa» утворюється шляхом додавання до дієслова «it-» афікса «-a», що означає «амортизувати» або «знецінювати». Структура терміна вказує на те, що це дієслово, що відноситься до акту амортизації або амортизації активу. Термін також використовується в</p>	
--	---	--

	сфері бухгалтерського обліку та фінансів.	
5 Analyse coûtavantage	<p>Avantajmalijet Analizi (Ekonomik Terim): Це економічний турецький термін, який відноситься до аналізу витрат і вигод. Термін утворений шляхом об'єднання турецьких слів «avantaj», що означає «перевага» або «вигода», «malijet», що означає «витрати», і «analizi», що означає «аналіз».</p> <p>Структура терміна вказує на те, що це іменник, що відноситься до процесу аналізу витрат і вигод від проекту, інвестиції або рішення. Термін використовується в сфері економіки і бізнесу.</p> <p>Avantaj Maliyet Analizi (Ekonomik Terim): Цей термін такий самий, як і попередній термін "Avantajmalijet Analizi",</p>	<p>Avantajmalijet analizi</p> <p>Avantaj Maliyet analizi</p>

	<p>але з пробілом між двома словами "Avantaj" та "Maliyet". Значення та використання терміна такі ж, як і попереднього терміна.</p>	
<p>6 Arbitrage</p>	<p>Tahkim (Ekonomik Terim): Це економічний турецький термін, який відноситься до арбітражу. Слово «тахкім» утворено від арабського кореня слова «хакам», що означає «судити» або «арбітражувати».</p> <p>Структура терміна вказує на те, що це іменник, що відноситься до процесу арбітражу. Термін використовується в сфері права і бізнесу.</p> <p>Arabuluculuk (Ekonomik Terim): Це економічний турецький термін, який відноситься до медіації. Слово «арабулукулук» утворено шляхом з'єднання</p>	<p>Tahkim, arabuluculuk</p>

	<p>турецьких слів «arabulucu», що означає «посередник», і афікса «-luc», який вказує на іменник. Структура терміна вказує на те, що це іменник, що відноситься до процесу медіації. Термін використовується в сфері права і бізнесу</p>	
<p>7 Assiette fiscale</p>	<p>Vergi Matrahı (Ekonomik Terim): Це економічний турецький термін, який відноситься до оподаткованої бази або оподаткованого доходу. Термін «vergi matrahı» утворюється шляхом об'єднання турецьких слів «vergi», що означає «податок», і «matrahı», що означає «база» або «дохід». Структура терміна вказує на те, що це іменник, що відноситься до оподаткованого доходу або бази для цілей оподаткування. Термін використовується в сфері</p>	<p>Vergi matrahı</p>

	оподаткування та бухгалтерського обліку.	
8 Avantage absolu	Mutlak Üstünlük (Ekonomik Terim): Це економічний турецький термін, який позначає абсолютну перевагу. Термін «mutlak üstünlük» утворений шляхом об'єднання турецьких слів «mutlak», що означає «абсолют», і «üstünlük», що означає «перевага» або «перевага». Структура терміна вказує на те, що він є іменником, що відноситься до поняття абсолютної переваги в економіці. Термін використовується в польових умовах	Mutlak üstünlük, mutlak avantaj
9 Avantage relatif	Oransal, nisbi avantaj - Орансал і nisbi avantaj - економічні терміни, які відносяться до порівняльної переваги однієї країни або виробника над іншою з	Oransal, nisbi avantaj

	<p>точки зору виробництва певного товару або послуги. Орансал відноситься до відносної переваги, в той час як nisbi означає порівняльний. Терміни утворюються шляхом об'єднання турецьких слів oransal/nisbi (пропорційний/відносний) та avantaj (перевага). Структура цих термінів складається з префікса, кореня і афікса. Префікс вказує на вид переваги, при цьому корні відноситься до самого переваги, а афікс позначає форму іменника. Сематика цих термінів стосується переваг спеціалізації і торгівлі між країнами або виробниками.</p>	
<p>10 Balance commerciale</p>	<p>Ticari denge - Ticari denge - економічний термін, який відноситься до комерційного балансу, або торгового балансу, між двома або більше країнами.</p>	<p>Ticari denge</p>

	<p>Цей термін утворюється шляхом з'єднання турецьких слів ticari (комерційний) і denge (баланс). Структура терміна складається із кореня і афікса, причому корінь відноситься до комерції, а афікс вказує на форму іменника. Семантика цього терміна стосується економічних відносин між країнами і торгового балансу між ними.</p>	
<p>11 Banque nationale</p>	<p>Ulusal banka - Ulusal banka - це економічний термін, який відноситься до національного банку, або центрального банку, країни. Термін утворений шляхом з'єднання турецьких слів ulusal (національний) і banka (банк). Структура терміна складається із кореня і афікса, причому корінь відноситься до</p>	<p>Ulusal banka</p>

	<p>національного рівня, а афікс вказує на форму іменника. Семантика цього терміна стосується функцій і операцій центрального банку в регулюванні грошово-кредитної політики країни.</p>	
<p>12 Barrières non tarifaires</p>	<p>Tarife dışı engel - Tarife dışı engel - це економічний термін, який відноситься до нетарифних бар'єрів або бар'єрів у міжнародній торгівлі, які не мають форми тарифів або податків. Термін утворений шляхом з'єднання турецьких слів tarife dışı (нетарифний) і engel (бар'єр). Структура терміна складається із кореня і афікса, причому корінь відноситься до типу бар'єру, а афікс вказує на форму іменника. Семантика цього терміна пов'язана з різними видами бар'єрів у міжнародній</p>	<p>Tarife dışı engel</p>

		торгівлі, такими як квоти, правила та ліцензійні вимоги.	
13	Bien économique	İktisadi mal - İktisadi mal - це економічний термін, який відноситься до економічних товарів або товарів, які виробляються та обмінюються в економіці. Термін утворений шляхом з'єднання турецьких слів iktisadi (економічний) і mal (хороший). Структура терміна складається із кореня і афікса, причому корінь відноситься до економічного аспекту, а афікс вказує на форму іменника. Семантика цього терміна стосується поняття економічних благ і тієї ролі, яку вони відіграють в економіці.	İktisadi mal
14	Biens publics	Devlet malları - Devlet malları - економічний термін, який відноситься	Devlet malları

	<p>до суспільних благ, або товарів і послуг, які надаються урядом на благо суспільства в цілому. Термін утворений шляхом об'єднання турецьких слів devlet (держава) і malları (товар). Структура терміна складається із кореня і афікса, причому корінь відноситься до ролі уряду, а афікс вказує на форму іменника. Семантика цього терміна стосується надання суспільних благ і відповідальності уряду за їх надання.</p>	
<p>15 Bilan bancaire</p>	<p>Banka bilançosu: Структура: Banka bilançosu - це турецький складений іменник, що складається з двох слів: "banka" означає "банк" і "bilançosu" означає "баланс". Семантика: Banka bilançosu - це економічний термін, який відноситься до фінансової звітності банку, яка</p>	<p>Banka bilançosu</p>

	<p>представляє свої активи, зобов'язання та власний капітал на певний момент часу. Це важливий інструмент для оцінки фінансового стану та ефективності діяльності банку.</p>	
16 Billet à ordre	<p>Вопо (bono) - це фінансовий інструмент, який є забороненим в Туреччині, але активно використовується в багатьох країнах світу. Складається зі слів "borç" (борг) та "senedi" (запис). Основна семантика терміну у зв'язку із поняттями пов'язаними із борговими інструментами.</p>	Вопо
17 Capital	<p>Sermaye (sermaye) - це економічний термін, який визначає капітал або фонди, необхідні для заснування та експлуатації бізнесу. Складається зі слів "sermaye" (капітал) та "mal" (майно, товар). Основна семантика терміну полягає</p>	Sermaye

	в тому, що він відноситься до поняття капіталу та його використання в бізнесі.	
18 Carte de crédit	<p>Kredi kartı: Структура: Kredi kartı — турецький складений іменник, що складається з двох слів: «kredi», що означає «кредит», і «kartı», що означає «карта».</p> <p>Семантика: Kredi kartı - це економічний термін, який відноситься до пластикової картки, випущеної фінансовими установами, яка дозволяє власнику картки позичати кошти для здійснення покупок. Очікується, що власник картки поверне позикові кошти, плюс відсотки, протягом певного терміну.</p>	Kredi kartı
19 Certificat d'analyse	<p>Analiz sertifikası: Структура: Analiz sertifikası — турецький складений іменник, що складається з двох слів: «analiz» означає «аналіз» і «sertifikası», що означає «сертифікат».</p>	Analiz sertifikası

	<p>Семантика: Analiz sertifikası - це економічний термін, який відноситься до сертифіката, виданого фінансовими установами для підтвердження фінансових результатів та стану компанії. Він включає аналіз фінансової звітності компанії, управління та інших відповідних факторів.</p>	
<p>20 Changement dans la demande</p>	<p>Talepte deęişiklik: Будова: Talepte deęişiklik — турецький складений іменник, що складається з двох слів: «talep» означає «попит» і «deęişiklik», що означає «зміна».</p> <p>Семантика: Talepte deęişiklik - це економічний термін, який відноситься до зміни кількості товарів або послуг, які споживачі готові і можуть купити при певному рівні цін. На нього можуть впливати різні фактори, такі як дохід, переваги, наявність</p>	<p>Talepte deęişiklik</p>

	замінників.	
21 Changement dans l'offre	<p>Arzda deęişiklik (укр. Зміна подання)</p> <p>Економічний термін, що вказує на зміну кількості товарів або послуг, які пропонуються на ринку.</p> <p>Утворений від складових: "arz" (подання) та "deęişiklik" (зміна).</p> <p>Структура слова: складається зі слів "arz" та "deęişiklik", між якими стоїть прийменник "da".</p> <p>Семантика: вказує на зміну кількості товарів або послуг, які пропонуються на ринку.</p>	Arzda deęişiklik
22 Chômage	<p>İşsizlik (укр. Безробіття)</p> <p>Економічний термін, що вказує на відсутність роботи у певній частині населення.</p> <p>Утворений від складової "işsiz" (робота) та афіксу</p>	İşsizlik

	<p>"İik" (відсутність).</p> <p>Структура слова: складається зі слова "İİssiz" та афіксу "İik".</p> <p>Семантика: вказує на відсутність роботи у певній частині населення.</p>	
<p>23 Conjoncture</p>	<p>Економічний термін, що вказує на стан ринку або галузі економіки в цілому.</p> <p>Утворений від французького слова "conjoncture" та перенісся в турецьку мову.</p> <p>Структура слова: має французьке походження, складається зі слова "conjoncture".</p> <p>Семантика: вказує на стан ринку або галузі економіки в цілому.</p>	<p>Konjonktür</p>
<p>24 Contraction</p>	<p>Економічний термін, що вказує на зменшення обсягу економічної</p>	<p>Daralma</p>

	<p>діяльності або зменшення розміру ринку.</p> <p>Утворений від складової "daral" (звуження) та афіксу "ma" (результат дії).</p>	
<p>25 Croissance économique</p>	<p>Ekonomik büyüme" - економічний термін, що використовується для позначення збільшення обсягу виробництва та національного доходу в економіці країни. Слово "Ekonomik" утворене від кореня "ekonomi" (економіка) та афікса "k" (від арабського "ك" - "ія"), що вказує на приналежність до певної сфери або категорії. Афікс "-ik" в турецькій мові використовується для утворення прикметників.</p> <p>Структура: Ekonomik (прикметник) + büyüme (іменник).</p> <p>Слово "büyüme" відноситься до групи слів,</p>	<p>Ekonomik büyüme, ekonomik gelişme</p>

	<p>утворених від кореня "büyü-" (збільшення, рост) та афіксу "-me" (від арабського "مة" - "сть"), який вказує на стан або дію. У цьому випадку, афікс "-me" утворює іменник, який відповідає англійському афіксу "-tion".</p> <p>Термін "Ekonomik gelişme" складається зі слів "ekonomik" (економічний) та "gelişme" (розвиток).</p> <p>Структура: Ekonomik (прикметник) + gelişme (іменник)</p> <p>Семантика: "Ekonomik gelişme" - економічний термін, що використовується для позначення процесу, за допомогою якого країна покращує свою економічну ситуацію. Це може включати збільшення ВВП, створення нових робочих місць, зменшення</p>	
--	--	--

	<p>безробіття та підвищення життєвого рівня населення. Термін "Ekonomik gelişme" належить до економічної сфери.</p> <p>Слово "gelişme" утворене від кореня "geliş-" (розвиток) та афіксу "-me", що утворює іменник, вказує на стан або дію.</p>	
26 Déclaration de faillite	<p>İflas kararı - це економічний термін, який використовується в сфері банкрутства та позабанківських фінансових установ. Складається зі слів "iflas" (банкрутство) та "kararı" (рішення), тому можна розуміти його як "рішення про банкрутство". Термін "kararı" (рішення) утворюється від основи "karar" (рішення) з допомогою афікса "ı" (означення).</p>	İflas kararı
27 Déficit	Bütçe açığı - це	Bütçe açığı

budgétaire	економічний термін, який використовується в сфері фінансів та бюджетування. Складається зі слів "bütçe" (бюджет) та "açığı" (дефіцит), тому можна розуміти його як "дефіцит бюджету".	
28 Déflation	<p>"Deflâsyon", що є економічним терміном і належить до галузі макроекономіки. Цей термін утворений за допомогою афікса "-syon" та кореня "defla(s)-", що походить від французького слова "déflation". Структура слова - префікс "de-", що означає "зниження", корінь "fla(s)", що перекладається як "надмірний розквіт", та афікс "-yon", що вказує на процес або стан.</p> <p>Семантично термін "Deflâsyon" означає зниження загального рівня цін на товари і послуги в економіці. Це може статися</p>	Deflâsyon

		<p>через зменшення грошового обігу, збільшення рівня безробіття та інші фактори, що призводять до зменшення попиту на товари і послуги. Deflasyon може мати негативний вплив на економіку, включаючи зменшення прибутків підприємств, зростання боргів та загрозу дефляції.</p>	
29	Droit d'achat de devises	<p>"Döviz opsiyonu" - це економічний термін, що належить до сфери фінансів. Складається зі слів "Döviz" - що означає "валюта" та "opsiyonu" - що можна перекласти як "опціон". Таким чином, термін "Döviz opsiyonu" визначає можливість купівлі або продажу валюти за певною ціною</p>	Döviz opsiyonu
30	Effect à	"İskonto senedi" - це ще	İskonto senedi

l'escompte	<p>один економічний термін, що належить до сфери фінансів. Складається зі слів "İskonto" - що означає "знижка" та "senedi" - що можна перекласти як "зобов'язання". Термін "İskonto senedi" визначає зобов'язання</p>	
31 Efficacité économique	<p>Ekonomik etkinlik" - складається зі слів "ekonomik" (економічний) та "etkinlik" (активність), що означає економічну активність або діяльність, яка приносить дохід.</p>	Ekonomik etkinlik
32 Efficacité technique	<p>"Teknik etkinlik" - складається зі слів "teknik" (технічний) та "etkinlik" (активність), що означає технічну активність або діяльність, пов'язану з розробкою та використанням технічних засобів. Походження терміну: складений термін</p>	Teknik etkinlik

	зі словосполучення "teknoloji" (технологія) та "etkinlik" (активність) у турецькій мові.	
33 Entreprises	<p>Şirket" - термін у турецькій мові, що означає компанію або фірму. Походження терміну: з арабської мови, де "شركة" (sharikah) означає "спільний бізнес" або "спільна власність"</p> <p>"İşletme" - термін у турецькій мові, що означає підприємство або бізнес.</p>	Şirket, işletme, girişim
34 Équilibre	"Denge" є економічним терміном, який є поліміалом, оскільки може мати різні значення в залежності від контексту, наприклад, може означати рівновагу у балансі платежів або економічну стабільність.	Denge
35 Expertise	"İhracat" (ihraç) є економічним терміном,	İhracat, ihraç

	який є моноіалом, оскільки має одне конкретне значення - експорт товарів за межі країни.	
36 Fédéral Reserve System	"ABD Amerikan Merkez Bankası" є економічним терміном, який є полііалом, оскільки може бути розглянутий з різних точок зору, наприклад, як центральний банк США, який відповідає за монетарну політику США, або як один з найбільших центральних банків у світі.	ABD Amerikan Merkez Bankası
37 Fonds Monétaire Européen	Avrupa Para Fonu - економічний термін, що є полііалом, складається зі слів "Avrupa", "Para" та "Fonu". Семантично він означає спільний фонд країн Європейського Союзу, який призначений для забезпечення фінансової стабільності в регіоні.	Avrupa Para Fonu
38	İhracat, ihraç - це	İthalat, ithal

Importations	економічний термін, який позначає процес продажу товарів і послуг з однієї країни до іншої країни. "İhraç" - це дієслово, що означає "експортувати", тоді як "ihracat" - це іменник, що відповідає за цей процес.	
39 Investissement	Yatırım - економічний термін, що є мономіалом, означає інвестування коштів у підприємства, акції, облігації та інші інструменти для отримання прибутку. Слово "yatırım" складається з одного слова.	Yatırım
40 Macro- économie	Makro ekonomi - економічний термін, що є поліміалом, складається зі слів "makro" та "ekonomi". Семантично він означає дослідження економіки в цілому, зосереджене на аналізі загальних тенденцій, факторів та проблем, що впливають на економіку країни або	Makro ekonomi

		<p>регіону.</p> <p>Начало форми</p>	
41	Main-d'œuvre	<p>İnsan gücü, işçilik, el emeği - це економічний термін, який є поліміалом, оскільки складається з трьох слів зі значенням праці, зусиль та ручної праці.</p>	<p>İnsan gücü, işçilik, el emeği</p>
42	Marché Ouvert	<p>Açık Pazar - це економічний термін, який є поліміалом і означає відкритий ринок, де товари та послуги продаються безпосередньо між продавцями та покупцями.</p>	<p>Açık Pazar</p>
43	Maturité économique	<p>Ekonomik olgunluk - це економічний термін, який є мономіалом, оскільки складається з одного слова. Він означає стан економіки, коли вона досягла максимального рівня розвитку та ефективності.</p>	<p>Ekonomik olgunluk</p>
44	Micro-	<p>Mikro ekonomi - це</p>	<p>Mikro</p>

<p>économie</p>	<p>економічний термін, який є поліміалом, оскільки складається з двох слів. Він означає галузь економіки, що вивчає поведінку окремих господарств та ринків в межах конкретних секторів економіки.</p>	<p>ekonomi</p>
<p>45 Offre</p>	<p>Teklif (ekonomik термін, мономіал) - означає кількість товарів або послуг, яку продавець готовий продати на певній ціні</p> <p>Arz (ekonomik term, мономіал) - кількість товарів або послуг, яку продавці готові</p> <p>Tedarik (економічний термін, мономіал) - постачання товарів та послуг на ринок або до певної організації.</p>	<p>Teklif, arz, tedarik</p>
<p>46 Offre globale</p>	<p>Toplam arz (економічний термін, поліміал) - загальна кількість товарів і послуг, яку продавці готові</p>	<p>Toplam arz</p>

	продати на певній ціні в певний час та місці.	
47 PNB	Gayri Safi Milli Hâsıla (економічний термін, поліміал) - сукупна вартість всіх товарів і послуг, що виробляються в країні за певний період	Gayri Safi Milli Hâsıla
48 Ressources économiques	Ekonomik kaynaklar - це мономіал, який складається з двох слів "ekonomik" (економічний) і "kaynaklar" (ресурси). Його семантика полягає у визначенні всіх видів ресурсів, які можуть бути використані для задоволення потреб людства. До складу економічних ресурсів можуть входити природні ресурси, людські ресурси, капітал, технології тощо.	Ekonomik kaynaklar
49 Revenu	Gelir, getiri - це поліміали, які складаються з двох слів і мають різну семантику. "Gelir" (дохід) - відноситься до валового	Gelir, getiri

	<p>доходу, який отримує людина або організація в результаті своєї діяльності. "Getiri" (прибуток) - це вигода або прибуток, який отримується після відрахування витрат і податків від доходу. Обидва терміни є економічними термінами і використовуються для оцінки економічної діяльності і визначення прибутковості підприємства.</p>	
<p>50 Système économique</p>	<p>це мономіал, який складається з двох слів "ekonomik" (економічний) і "sistem" (система). Семантика терміну полягає у визначенні структури економічної організації, яка регулює виробництво, розподіл і споживання ресурсів в суспільстві. Це включає в себе правові і соціальні структури, такі як права власності, систему</p>	<p>Ekonomik sistem</p>

	<p>оподаткування, банківську систему, державні політики і т.д. Економічна система може бути ринковою, плановою або комбінованою, в залежності від того, яким чином вона регулює виробництво і розподіл ресурсів.</p>	
<p>51 Termes de l'échange</p>	<p>Dış ticaret haddi - це економічний термін, що складається зі слів "dış ticaret" (зовнішній торгівля) та "haddi" (пропускна здатність). Семантика терміну описує максимальну кількість товару чи послуг, яку країна може імпортувати або експортувати за певний період часу.</p> <p>Ticaret haddi - це економічний термін, що складається зі слів "ticaret" (торгівля) та "haddi" (пропускна здатність). Семантика терміну описує максимальну кількість</p>	<p>Dış ticaret haddi, ticaret haddi</p>

		товару чи послуг, яку країна може імпортувати або експортувати за певний період часу.	
52	Valeur nominale	İtibari değer - це економічний термін, що описує "оціночну вартість" або "приблизну вартість" якогось активу, нерухомості, товару чи послуги, що не має чіткої визначеної вартості.	İtibari değer
53	Valeur précédente	Emsal bedeli - це економічний термін, що складається зі слів "emsal" (еквівалент) та "bedel" (ціна). Семантика терміну описує ціну товару чи послуги, яка збігається з ціною іншого товару чи послуги з аналогічних умов продажу.	Emsal bedeli
54	Vitesse de circulation	Paranın belli bir dönem içinde il değıştirme hızıdır - це економічний термін, який відноситься до концепції грошової маси.	Paranın belli bir dönem içinde il değıştirme hızıdır

	Семантика терміну описує швидкість зміни грошових резервів в економіці за певний період часу.	
--	---	--

ДОДАТОК Б

Таблиця 2. Економічні терміни, що не мають турецьких відповідників.

a. Tek düzen	b. Tek düzen hesap sistemi
İng. Monotonous	İng. Unified accounting
Fr. Monotone	Fr. YOK
Alm. Eintönig	Alm. Kontenrahmen

c. Tereke geliri	d. Teslim yerinde ödenebilen tazminat
(Англ) Estate income	(Англ.) Indemnification payable at place of destination
(Нім) Einkünfteaus Nachlass	(Нім) Entschädigung zahlbar am Bestimmungsort

ДОДАТОК В

Таблиця 3. Приклади економічних термінів із словника наведеного за дослідженнями А.Кеськін [48].

1.Anticipation: Beklenti	Beklenti	Слово "beklenti" складається з кореня "bekle-"	Термін вказує на очікування певної події або
-----------------------------	----------	--	--

		(очікувати) та афікса "-nti", що означає "стан, який відповідає певному дієслову".	результату, зокрема в контексті економіки. Таким чином, слово "beklenti" буквально означає "стан очікування".
2.Antitrust: Antitröst	Antitröst	Слово "antitröst" складається зі слова "anti" (проти) та "trust" (довіра), що оригінально використовувався в США для опису компаній, які об'єдналися, щоб контролювати ринок	Термін відноситься до заходів, спрямованих на запобігання зловживанням монополістичної влади на ринку.
3.Appreciation : Değerlenme	Değerlenme	Слово "değerlenme" складається з кореня "değer"	Термін відноситься до зростання ціни на товар

		(вартість, ціна) та афікса "-lenme", що означає "процес становлення".	або актив відносно валюти, у якій вона оцінюється.
4.Arbitrage: Arbitraj	Arbitraj	Слово "arbitraj" походить від французького "arbitrage", що означає "рішення арбітра".	Це термін відноситься до покупки та продажу активів або товарів на різних ринках з метою отримання прибутку від різниці в цінах
5.Asset: Varlık	Varlık	Слово "varlık" походить від кореня "var" (бути) та афікса "-lık", що означає "стан".	Це термін відноситься до будь-якого активу, який має комерційну або економічну вартість
6.Association: Birlik, Sendika	Birlik,	Слово "birlik" утворене від	Це термін вказує на

	Sendika	<p>кореня "bir" (один), що означає "єдність", а також афікса "-lik", який вказує на відповідність.</p> <p>Слово "sendika" утворене від кореня "sende-" (послати) та афікса "-ka", що вказує на різність. Таким чином, слово "sendika" буквально означає "організація, яка була створена для відстоювання різних інтересів".</p>	<p>об'єднання, співпрацю та взаємодію між різними суб'єктами для досягнення спільної мети.</p> <p>Це термін вказує на організацію, яка представляє і захищає інтереси працівників.</p>
7.Attorney: Avukat	Avukat	Слово "avukat" походить від арабського терміну "al-	Це термін вказує на професію, пов'язану з

		wakil", що означає "представник". Таким чином, слово "avukat" буквально означає "представник у суді"	захистом прав та інтересів людей у суді.
8.Auction: Müzayede	Müzayede	Слово "müzayede" утворене від перського терміну "mazād" (торги) та турецького афікса "-ede", що означає "місце для". Таким чином, слово "müzayede" буквально означає "місце для торгів".	Це термін вказує на процес продажу товарів або послуг, де ціна встановлюється шляхом конкуренції між покупцями.
9.Autocorrelation:	Otokorelasyon	Слово "otokorelasyon"	Статистична міра, яка

Otokorelasyon		складається зі слова "auto" (сам) та "correlation" (кореляція), що вказує на те, що це міра кореляції	вимірює ступінь кореляції між послідовними значеннями тієї ж самої змінної в часовому ряді.
10.Auto-financing: İçeriden Finansman	İçeriden Finansman	термін, який використовується в турецькій мові для опису внутрішнього стану або процесу. Слово "içeriden" складається зі слова "içeri" (всередину) та афікса "-den", що вказує на походження або джерело. Таким чином, слово "içeriden" буквально означає "зсередини"	Це поняття використовується у контексті фінансового менеджменту підприємства. Залучення коштів для покриття потреб підприємства з власних джерел.

<p>11.Automation : Otomasyon</p>	<p>Otomasyon</p>	<p>Слово "otomasyon" утворене від слова "otomatik" (автоматичний) та афікса "- yon", що означає дію або процес. Таким чином, слово "otomasyon" означає "автоматизація".</p>	<p>Технічний термін, який відноситься до використання системи автоматичног о керування процесами виробництва, що зменшує необхідність у втручанні людини в процес виробництва.</p>
<p>12.Average Cost: Ortalama Maliyet</p>	<p>Ortalama Maliyet</p>	<p>Слово "ortalama" означає "середній", а "maliyet" означає "вартість". Таким чином, словосполученн я "ortalama maliyet" означає "середня вартість".</p>	<p>Термін відноситься до середнього кошту виробництва одиниці товару або послуги.</p>

<p>13.Average Fixed Cost: Ortalama Sabit Maliyet</p>	<p>Ortalama Sabit Maliyet</p>	<p>Словосполучен ня "ortalama sabit maliyet" складається зі слів "ortalama" (середній), "sabit" (фіксований) та "maliyet" (вартість).</p>	<p>Термін відноситься до середньої вартості фіксованих витрат на одиницю товару або послуги.</p>
<p>14.Average Propensity to Consume: Ortalama Tüketim Eğilimi</p>	<p>Ortalama Tüketim Eğilimi Ortalama</p>	<p>Слово "ortalama" означає "середній", "tüketim" означає "споживання", а "eğilim" означає "тенденція". Таким чином, словосполученн я "ortalama tüketim eğilimi" означає "середня тенденція споживання".</p>	<p>Термін відноситься до середньої тенденції споживання товарів або послуг.</p>
<p>15.Average Propensity to</p>	<p>Tasarruf</p>	<p>Слово "tasarruf" походить від</p>	<p>Показник, який</p>

<p>Save: Ortalama Tasarruf Eğilimi</p>	<p>Eğilimi</p>	<p>турецького дієслова "tasarruf etmek", що означає "зберігати" або "економити", а слово "eğilimi" означає "нахил" або "тенденцію". Таким чином, термін "Tasarruf Eğilimi" можна перекласти як "нахил до збереження".</p>	<p>відображає ступінь бажання людини зберігати гроші, а не витратити їх.</p>
<p>16.Average Revenue: Ortalama Gelir</p>	<p>Ortalama Gelir</p>	<p>Слово "ortalama" означає "середній", а "gelir" - "дохід".</p>	<p>Економічний термін, який описує середній дохід на душу населення у певному регіоні або країні.</p>
<p>17.Average Total Cost: Ortalama</p>	<p>Ortalama Toplam</p>	<p>Слово "ortalama" означає</p>	<p>Економічний термін, що описує</p>

Toplam Maliyet	Maliyet	"середній", "toplam" - "загальний", а "maliyet" - "вартість"	середню вартість виробництва одиниці товару, яка включає в себе як фіксовані, так і змінні витрати
18.Average Variable Cost: Ortalama Değişken Maliyet	Ortalama Değişken Maliyet	Слово "ortalama" означає "середній", "değişken" - "змінний", а "maliyet" - "вартість".	Економічний термін, що описує витрати на виробництво одиниці товару, які залежать від обсягу виробництва.

B	19.Bad Check: Karşılıksı	Karşılıksız Çek	Це юридичний термін, який описує чек,
---	--------------------------------	--------------------	---

	z Çek			який виписано без наявності достатніх коштів на банківському рахунку особи.
	20.Bail: Kefalet	Kefalet		Це юридичний термін в економіці використовується для опису договору між кредитором та гарантом, за яким останній гарантує повернення кредиту у разі, якщо позичальник не в змозі погасити борг. Угода зазвичай здійснюється у письмовій формі та містить відомості про сторони та

				умови договору.
	21.Balanc e Sheet: Ödemeler Dengesi	Ödemele r Dengesi		Термін в економіці використовується для опису стану економіки, який характеризується рівновагою між усіма платежами, що здійснюються між країнами за певний період часу. Якщо експорт дорівнює імпорту, тоді можна стверджувати, що має місце збалансований стан платіжного балансу.

	22.Balanced Budget Multiplier : Denk Bütçe Çarpanı	Denk Bütçe Çarpanı	"Denk bütçe" в перекладі з турецької означає "збалансований бюджет", а "çarpan" - "множник". Таким чином, "Denk Bütçe Çarpanı" означає множник, який відображає вплив збалансу	Це економічна концепція, яка визначає, наскільки зміна урядових витрат або податків впливає на загальний економічний виріст.
	23.Balanced Budget: Denk Bütçe	Denk Bütçe		Бюджет, у якому доходи дорівнюють витратам. Таким чином, він є збалансованим.
	24.Bank Check: Banka	Banka Çeki		письмове доручення банку

	Çeki			виплатити певну суму грошей власнику рахунку.
	25.Bank Money: Banka Parası	Banka Parası		Це гроші, які знаходяться на банківських рахунках фізичних та юридичних осіб.
	26.Bank: Banka	Banka		Фінансова установа, яка займається різноманітним і фінансовими операціями, зокрема зберігає кошти клієнтів, видає позики, здійснює грошові перекази тощо.
	27.Banker : Banker	Banker		Фахівець з банківських справ, який

				працює в банку та здійснює різноманітні банківські операції, включаючи видачу позик, роботу з клієнтами тощо.
28.Banking Activities: Banka Faaliyetleri	Banka Faaliyetleri			Різноманітні банківські операції, які здійснюються банком для забезпечення своєї діяльності, зокрема зберігання коштів клієнтів, видача позик, валютні операції тощо.

Основним терміном, який утворив усі наведені терміни, є "Banka".

Усі ці терміни відносяться до банківської сфери та мають семантичне

джерело - функції та операції, які виконують банки в економіці. Наприклад, "Banker" - це людина, що працює в банку та займається фінансовими операціями. "Banka" - це установа, яка здійснює банківську діяльність та забезпечує роботу фінансової системи в країні. " Banka Çeki " та "Banka Parası" є засобами забезпечення фінансових операцій та зменшення ризику неплатоспроможності сторін у контракті. " banka kredisi", "banka mevduatı" - це фінансові продукти, які банки пропонують своїм клієнтам для забезпечення позичкової та інвестиційної діяльності.

В 29	Banking Facilities: Banka Hizmetleri	Banka Hizmetleri	Складається зі слів "banka" (банк) і "hizmetleri" (послуги), і має структуру складеної номенклатури. Семантично відноситься до послуг, які надають банки.
30	By-product: Yan Ürün	Yan Ürün	Складається зі слів "yan" (бічний) і "ürün" (товар), і має структуру складеної номенклатури. Семантично відноситься до товарів, що виробляються під час виготовлення

			основного продукту.
31	Business: İş	İş	Є простим словом, що означає "робота" або "ділові відносини". Семантично відноситься до процесу праці.
32	Business Cycles: Konjoktürel Dalgalanmalar	Konjoktürel Dalgalanmalar	Складається зі слів "konjoktürel" (кон'юнктурний) і "dalgalanmalar" (коливання), і має структуру складеної номенклатури. Семантично відноситься до кон'юнктурних коливань економіки.
33	Bull Market: Yükselen Piyasa	Yükselen Piyasa	Складається зі слів "yükselen" (зростаючий) і "piyasa" (ринок), і має структуру складеної номенклатури. Семантично відноситься до країн з ринками, що швидко зростають.

34	Budget: Bütçe	Bütçe	<p>Є простим словом, що означає "бюджет".</p> <p>Семантично відноситься до планування та управління фінансами.</p>
35	Broker: Simsar, Komisyoncu	Simsar, Komisyoncu	<p>Термін відноситься до економічної сфери.</p> <p>Особливості утворення: "Simsar" походить від слова "simarmak" (розповсюджуватися, торгувати), "komisyoncu" утворюється від "komisyon" (комісійна оплата).</p> <p>Структура: "simsar" та "komisyoncu" - іменники.</p> <p>Семантика: "simsar" - посередник, торговець, "komisyoncu" - людина, яка отримує комісійну винагороду за свої послуги.</p>

36	Bribe-taker: Rüşvet Alan	Rüşvet Alan	<p>Термін відноситься до економічної сфери.</p> <p>Особливості утворення: "rüşvet" - турецьке слово, "alan" - дієслово, що означає "отримувати".</p> <p>Структура: "rüşvet alan" - складне іменникове слово.</p> <p>Семантика: "rüşvet alan" - людина, яка отримує хабар за свої послуги.</p>
37	Bribery: Rüşvetçilik Bribe: Rüşvet	Rüşvetçilik Rüşvet	<p>Терміни відносяться до економічної сфери.</p> <p>Особливості утворення: "rüşvet" - турецьке слово, "çilik" - афікс, що означає дію, стан або процес.</p> <p>Структура: "rüşvetçilik" - іменник, "rüşvet" - іменник.</p>

			<p>Семантика:</p> <p>"rüşvetçilik" - дія рушветництва, "rüşvet" - грошова або матеріальна вигода, що надається у підкупі.</p>
38	<p>Brand-name:</p> <p>Marka</p>	Marka	<p>Термін відноситься до економічної сфери.</p> <p>Особливості утворення: "marka" - турецьке слово, що означає "бренд".</p> <p>Структура: "marka" - іменник.</p> <p>Семантика: "marka" - назва товарного знаку або бренду, який використовується для ідентифікації продукту або послуги.</p>
39	<p>Bottleneck:</p> <p>Darboğaz</p>	Darboğaz	<p>Є економічним терміном, що відноситься до сфери фінансів. Його утворення складається</p>

			<p>зі слова "dar", що означає "вузький" і "boğaz", що перекладається як "горло". Структура терміну може бути розглянута як композиція двох слів, які використовуються разом для опису вузького місця або складної ситуації, що виникає у фінансовій сфері. Семантика терміну "Darboğaz" вказує на труднощі у фінансовій діяльності, коли обсяг грошових коштів, які потрібно витратити на виконання завдання, перевищує можливості фінансових ресурсів. Така ситуація може призвести до нестачі коштів, фінансової кризи або банкрутства.</p>
40	Borrower: Borç Alan Kişi	Borç Alan Kişi	Також є економічним терміном, що

			<p>відноситься до сфери фінансів, і вказує на особу, яка бере в борг гроші від кредитора або банку. Його структура складається зі слів "borç" - борг та "alan" - беручий.</p>
41	Borrower: Borç Alan	Borç Alan	<p>Термін "Borç Alan" є скороченням від "borç alan kişi" і також вказує на особу, яка бере в борг гроші.</p>
42	Bond: Tahvil	Tahvil	<p>Є економічним терміном та відноситься до сфери фінансів та інвестицій. Особливістю утворення цього терміну є те, що він походить від арабського слова "ṭahwīl", що означає "перетворення". Структура терміну "tahvil" складається зі</p>

			<p>слів "tahvil" та "senedi", що в перекладі означає "вексель".</p> <p>Семантика терміну "Tahvil" пов'язана з фінансовими інструментами, які використовуються для залучення капіталу від інвесторів. Конкретно, термін "tahvil" вказує на облігації, які випускає компанія або уряд з метою залучення грошових коштів на розвиток свого бізнесу або для фінансування відповідних проектів. Іншими словами, це є фінансовий інструмент, який дозволяє інвесторам отримувати дохід від своїх інвестицій у вигляді відсотків від суми облігацій.</p>
--	--	--	---

43	Bond Market: Tahvil Piyasası	Tahvil Piyasası	<p>Є економічним терміном, який відноситься до фінансової сфери.</p> <p>Особливості утворення: Термін "Tahvil Piyasası" складається з двох слів: "tahvil" - що означає облігація, і "piyasa" - який означає ринок. Таким чином, "Tahvil Piyasası" означає ринок облігацій, де вони можуть</p> <p>Структура: Термін "Tahvil Piyasası" використовується для опису ринку, на якому компанії і уряди можуть продавати облігації для залучення капіталу. Цей ринок може бути організований (наприклад, біржа) або неорганізований (наприклад,</p>
----	---------------------------------	--------------------	--

			<p>міжбанківський ринок).</p> <p>Семантика: "Tahvil Piyasası" відноситься до інвестиційних інструментів і відображає ринок, на якому компанії і уряди можуть залучати гроші від інвесторів, видаючи їм облігації. Облігації зазвичай мають фіксований термін виплати, фіксований відсотковий дохід і можуть бути продані на вторинному ринку. "Tahvil Piyasası" є важливим компонентом фінансового ринку</p>
44 45	<p>Black Market: Karaborsa</p> <p>Bimetalism: Çift Metal Para Sistemi</p>	<p>Karaborsa</p> <p>Çift Metal Para Sistemi</p>	<p>Це економічний термін, що відноситься до фінансової сфери і описує ситуацію на ринку, коли ціни на товари та послуги знижуються. Це може</p>

			<p>бути спричинено різними причинами, такими як зменшення попиту, збільшення пропозиції або зниження валового внутрішнього продукту (ВВП). У такій ситуації інвестори зазвичай продають свої активи, щоб уникнути збитків.</p> <p>Karaborsa - це також економічний термін, що відноситься до фінансової сфери. Це означає "чорний ринок" і відноситься до торгівлі товарами або послугами поза офіційним ринком. Зазвичай це нелегальна діяльність, де товари або послуги можуть бути продані за цінами, значно вищими, ніж на офіційному ринку.</p>
46	Bill: Bono,	Bono, Senet	Обидва фінансові

	Senet		<p>терміни, що використовуються в галузі економіки.</p> <p>Вона походить від італійського слова «buono», що означає «хороший» або «зв'язок». Структура слова проста.</p> <p>У фінансовому світі Вона - це тип боргового цінного паперу, схожий на облигацію, випущену урядом або корпорацією для залучення капіталу.</p> <p>Основна відмінність між Вона і облигацією полягає в тому, що вона випускається на більш короткий термін, як правило, менше трьох років.</p> <p>Senet, з іншого боку, є турецьким терміном, який відноситься до типу переказного</p>
--	-------	--	---

			<p>векселя або простого векселя. Воно походить від арабського слова «sana'a», що означає «виробляти» або «виробляти».</p> <p>Структура слова складається з чотирьох букв, і термін широко використовується в економіці Туреччини. Senet служить юридичним договором між двома сторонами, в якому одна сторона обіцяє виплатити певну суму грошей іншій стороні в певний час у майбутньому.</p> <p>І Воно, і Senet є фінансовими інструментами, які допомагають залучити капітал, але їх структури і цілі дещо відрізняються. Воно видається урядом або корпорацією, тоді як Senet є векселем між</p>
--	--	--	--

			двома сторонами.
47	Bear Market: Düşen Piyasa	Düşen Piyasa	<p>Економічний термін, який описує ситуацію на ринку, коли ціни на активи падають.</p> <p>Структура слова: "Düşen" - прислівник, який означає "падаючий", "Piyasa" - іменник, що означає "ринок". Разом "Düşen Piyasa" можна перекласти як "падаючий ринок". Семантична функція - описує зниження цін на активи на ринку.</p>
48	Basic Interest: Basit Faiz	Basit Faiz	<p>Економічний термін, що описує вид процента, який нараховується лише на початкову суму позики.</p> <p>Структура слова: "Basit" - прикметник, який означає "простий", "Faiz" - іменник, що</p>

			<p>означає "процент". Разом "Basit Faiz" можна перекласти як "простий процент". Семантична функція - описує спосіб нарахування процентів на початкову суму позики.</p>
49	Barter: Trampa, Takas, Mübadele	Trampa, Takas, Mübadele	<p>Ці терміни відносяться до економічної сфери і описують різні види бартеру або обміну одним товаром на інший. Структура слів: "Trampa" - іменник, утворений від арабського слова "Taramp" (обмін), "Takas" - іменник, який утворено від перського слова "Takās" (бартер), "Mübadele" - іменник, що означає "обмін" на турецькій мові. Семантична функція - описують різні види безготівкового обміну одного товару чи</p>

			послуги на інший.
50	Barter Economy: Takas Ekonomisi, Trampa Ekonomisi, Mübadele Ekonomisi	Takas Ekonomisi, Trampa Ekonomisi, Mübadele Ekonomisi	<p>Це терміни, що відносяться до економіки. Вони утворені від турецьких слів "takas", "trampa" та "mübadele", які означають "обмін", "бартер" та "торгівля".</p> <p>Структура слова "Takas Ekonomisi" складається зі слів "takas", що означає "обмін", та "ekonomisi", що перекладається як "економіка". Термін "Takas Ekonomisi" вживається для опису економічної системи, в якій товари та послуги обмінюються без використань</p> <p>Структура слова "Trampa Ekonomisi" складається зі слів "trampa", що означає "бартер", та "ekonomisi", що</p>

			<p>перекладається як "економіка". Термін "Трампа Економісі" вживається для опису економічної системи, в якій товари та послуги обмінюються на інші товари та послуги без вас</p> <p>Структура слова "Mübadele Економісі" складається зі слів "mübadele", що означає "торгівля", та "ekonomisi", що перекладається як "економіка"</p>
51	Bargaining: Pazarlık	Pazarlık	<p>Термін "Pazarlık" утворений від кореня "pazar" (ринок) та афікса "-lık", що означає стан, властивість або якість. Структура цього слова вказує на можливість переговорів між двома або більше сторонами,</p>

			<p>щоб домовитися про умови угоди на ринку. Семантична функція терміну "Pazarlık" відноситься до процесу переговорів на ринку, зокрема з метою встановлення цін на товари та послуги.</p>
52	<p>Bargaining Power: Pazarlık Gücü</p>	Pazarlık Gücü	<p>Термін "Pazarlık Gücü" утворений від кореня "pazar" (ринок), афікса "-lık", що означає стан, властивість або якість, та слова "güç" (сила). Структура слова вказує на важливість сили або впливу під час переговорів на ринку, які можуть допомогти одній стороні домогтися більш вигідних умов угоди. Семантична функція терміну "Pazarlık Gücü" відноситься до здатності сторони впливати на умови угоди під час</p>

			переговорів на ринку.
53	Bankruptcy: İflas	İflas	<p>Термін "İflas" утворений від слова "iflas etmek", що означає банкрутство. Структура слова вказує на стан, коли компанія не може виплатити свої борги та бути прибутковою.</p> <p>Семантична функція терміну "İflas" відноситься до фінансового стану підприємства, коли воно не може продовжувати свою діяльність через недостатність коштів на оплату зобов'язань. Цей термін є економічним та належить до сфери фінансів.</p>
54	Banknote: Kağıt Para	Kağıt Para	Це термін, який складається зі слів

			"kağıt" (папір) та "para" (гроші). Це економічний термін, що відноситься до фінансової сфери і означає паперові гроші, які є законним засобом платежу.
55	Banknote: Banknot, Kağıt Para	Banknot, Kağıt Para	Це термін, який складається зі слів "banka" (банк) та "not" (примітка). Це економічний термін, що відноситься до фінансової сфери і означає паперовий грошовий знак, який є законним засобом платежу.
56	Banking Sector: Banka Sektörü	Banka Sektörü	Це термін, який складається зі слів "banka" (банк) та "sektörü" (сектор). Це економічний термін, що відноситься до банківської сфери і означає сукупність банків, що працюють в

			економіці країни.
57	Banking Panic: Banka Paniği	Banka Paniği	Це термін, який складається зі слів "banka" (банк) та "panik" (паніка). Це економічний термін, що відноситься до банківської сфери і означає стан масової недовіри до банків та фінансової системи, що може призвести до збитків для клієнтів та самих банків.
C 58	Capital Account: Sermaye Hesabı	Sermaye Hesabı	Цей термін складається з двох слів - "sermaye" (капітал) і "hesabı" (рахунок). В економічній сфері він означає облік всіх внесків у власний капітал підприємства або іншої організації. Це економічний термін, пов'язаний з фінансовою сферою.
59	Capital Flow: Sermaye Akışı	Sermaye Akışı	Цей термін також складається з двох слів

			<p>- "sermaye" (капітал) і "akışı" (потік). В економічній сфері він означає потік інвестиційного капіталу в різні економічні сектори або країни. Це економічний термін, пов'язаний з інвестиційною сферою.</p>
60	<p>Consumer Price Index (CPI): Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE)</p>	<p>Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE)</p>	<p>Цей термін складається з трьох слів - "tüketici" (споживач), "fiyat" (ціна) і "endeksi" (індекс). В економічній сфері він означає індекс зміни середніх цін на споживчі товари і послуги в країні. Це економічний термін, пов'язаний з фінансовою сферою та макроекономікою.</p>
61	<p>Customs: Gümrük</p>	<p>Gümrük</p>	<p>Цей термін складається з одного слова і означає митний пост або митний пункт. В економічній сфері він</p>

			<p>Відноситься до митної справи, тобто до збору мита за переміщення товарів через кордон країни. Це економічний термін, пов'язаний з зовнішньоекономічною діяльністю.</p>
62	<p>Customs Free: Gümrükten Muaf</p>	<p>Gümrükten Muaf</p>	<p>Термін утворений від слів "gümrük" (митниця) та "muaf" (виключений), що означає виключення з митного контролю та оподаткування. Це економічний термін, що належить до сфери міжнародної торгівлі.</p>
63	<p>Customs Duty: Gümrük Resmi</p>	<p>Gümrük Resmi</p>	<p>Термін складається зі слів "gümrük" (митниця) та "resmi" (офіційний), що означає офіційний податок, який збирається митницею при ввезенні товарів в країну або їх вивезенні за її межі. Це</p>

			економічний термін, що належить до сфери міжнародної торгівлі.
64	Customer: Müşteri	Müşteri	Цей термін утворений від слова "müşterek", що означає "спільний". В економічному контексті, "müşteri" означає клієнта, який купує товари або послуги від підприємства. Це економічний термін, що належить до сфери маркетингу та продажу.
65	Customer Satisfaction: Müşteri Memnuniyeti	Müşteri Memnuniyeti	Термін складається зі слів "müşteri" (клієнт) та "memnuniyet" (задоволеність), що означає рівень задоволеності клієнта від продукту або послуги, що надається підприємством. Це економічний термін, що належить до сфери маркетингу та

			продажу.
66	Current Value: Cari Değer	Cari Değer	(Єкономічний термін, належить до фінансової сфери) складається зі слів "cari" - поточний і "değer" - вартість. Означає поточну вартість майна, яка визначається в процесі бізнесу або торгівлі.
67	Current Account: Cari Hesap	Cari Hesap	(Єкономічний термін, належить до банківської сфери) складається зі слів "cari" - поточний і "hesap" - рахунок. Означає банківський рахунок, який може бути використаний для здійснення платежів та операцій з банком.
68	Current Price: Cari Fiyat	Cari Fiyat	(Єкономічний термін, належить до фінансової сфери) складається зі слів "cari" - поточний і "fiyat" - ціна. Означає

			поточну ціну товару, яка може змінюватися залежно від попиту та пропозиції на ринку.
69	Currency: Bozukluk Para, Metal Para	Bozukluk Para, Metal Para	(Скономічний термін, належить до фінансової сфери) складається зі слів "bozukluk" - розрив і "para" - гроші. Означає монети номіналом менше одного ліри в турецькій валюті, а також монети невеликого номіналу в інших валютах.
70	Creditor: Borç Veren	Borç Veren	(Скономічний термін, належить до фінансової сфери) складається зі слів "metal" - metal і "para" - гроші. Означає монети, виготовлені з металу, такі як золото, срібло та мідь.
71	Credit: Kredi	Kredi	Це банківська послуга, за якою клієнт отримує грошові кошти з

			обіцянкою повернути їх з додатковою платою - відсотками. Термін складається з кореня "kredi" (кредит) та афікса "-i" (називний відмінок).
72	Cost: Maliyet	Maliyet	Це загальна вартість виробництва товарів або послуг, включаючи всі витрати на матеріали, працю, енергію та інші витрати. Термін складається з кореня "maliyet" (витрати) та афікса "-i" (називний відмінок).
73	Cyclical Unemployment: Konjonktürel İşsizlik, Devrevi İşsizlik	Konjonktürel İşsizlik, Devrevi İşsizlik	Це тип безробіття, що виникає внаслідок зміни в економічному циклі або в ринкових умовах. Термін складається з кореня "konjonktürel" (кон'юнктурний) та афікса "-lik" (іменник, який позначає стан або

			<p>якість).</p> <p>Devrevi İşsizlik (Структурна безробітниця) - це тип безробіття, який виникає внаслідок структурних змін у економіці, таких як зміна технології, зміна вимог ринку або виникнення нових галузей. Термін складається з кореня "devrevi" (структурний) та афікса "-lik" (іменник, який позначає стан або якість).</p>
74	<p>Cost, Insuarence, Freight (CIF): Maliyet, Sigorta, Navlun Dahil Fiyat</p>	<p>Maliyet, Sigorta, Navlun Dahil Fiyat</p>	<p>(Вартість, включаючи страхування та перевезення) - це вартість товару або послуги, яка включає в себе витрати на виробництво, а також витрати на страхування та перевезення. Термін складається зі слів</p>

			"maliyet" (вартість), "sigorta" (страхування)
75	Cost Push Inflation: Maliyet İtişli Enflasyon	Maliyet İtişli Enflasyon	Економічний термін, що означає "інфляцію, спричинену зростанням витрат". Складається зі слів "maliyet" (витрати), "itişli" (стимулювати) та "enflasyon" (інфляція). Таким чином, термін позначає ситуацію, коли зростання витрат на виробництво призводить до збільшення цін на товари та послуги.
76	Corporation: Şirket	Şirket	Економічний термін, що означає "компанію" або "підприємство". Це слово не має афіксів та складається з одного слова.
77	Contractionary Monetary Policy: Daraltıcı Para	Daraltıcı Para Politikası	Економічний термін, що означає "згортальну грошову політику". Складається

	Politikas1		зі слів "daraltıcı" (згортальний), "para" (гроші) та "politika" (політика). Це означає, що ця політика передбачає скорочення грошової маси в обігу, що сприяє зменшенню інфляції та стабілізації економіки.
78	Contractionary Monetary Policy: Daraltıcı Para Politikası	Daraltıcı Para Politikası	Економічний термін, що означає "згортальну грошову політику". Складається зі слів "daraltıcı" (згортальний), "para" (гроші) та "politika" (політика). Це означає, що ця політика передбачає скорочення грошової маси в обігу, що сприяє зменшенню інфляції та стабілізації економіки..
79	Contractionary Fiscal Policy: Daraltıcı Maliye	Daraltıcı Maliye Politikası	Економічний термін, що означає "згортальну фіскальну політику". Складається зі слів "daraltıcı"

	Politikas1		<p>(згоргальний), "maliye" (фінанси) та "politika" (політика). Це означає, що ця політика передбачає зменшення витрат держави та збільшення податкових надходжень, що сприяє зменшенню державного боргу та забезпеченню стабільності економіки.</p>
--	------------	--	---